

KARMØY KONTROLL- OG KVALITETSUTVALG**MØTEINNKALLING**

Dato: onsdag 31. august 2022
Tid: kl. 17.30
Sted: Karmøy Rådhus, formannskapssalen

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50, som sms til mobiltlf. 959 86 979 eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som råd er. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt. Sakskartet vil bli lagt ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

SAKSLISTE:

21/22 Godkjenning av protokoll fra møtet 11.05.22

22/22 Orientering fra administrasjonen- vann og avløp, renovasjon og Borgaredalen miljøpark

23/22 Revisors uavhengighetserklæring for 2022

24/22 Orientering om revisjonsstrategi og forenklet etterlevelsesk kontroll for 2022

25/22 Kommunens kontrollarbeid - budsjettforslag for 2023

26/22 Referat- og orienteringssaker 31.08.22

Eventuelt

Karmøy/Aksdal, 23.08.22

Tor Inge Melhus (sign.)
Utvalgsleder

Toril Hallsjø
daglig leder/utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert)
Varamedlemmer (til orientering)
Presse/publikum

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	31.08.22	21/22
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 11.05.22

Sekretariatets forslag til vedtak:

Protokollen fra møtet i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 11.05.22 godkjennes.

Vedlegg: Protokoll fra møtet 11.05.22

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontroll- og kvalitetsutvalgets møte den 11.05.22.

Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt administrasjonen og kommunestyret til orientering. Det er ikke framkommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i dette møtet, og utvalgsleder eller evt. møteleder vil så signere protokollen.

Aksdal, 23.08.22

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder/utvalgssekretær

KARMØY KONTROLL- OG KVALITETSUTVALG**PROTOKOLL**

Onsdag **11. mai 2022** ble det avholdt møte i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg under ledelse av utvalgets leder Tor Inge Melhus.

MØTESTED:	Karmøy rådhus, formannskapssalen
MØTESTART/MØTESLUTT:	kl. 17.30 – kl. 19.25
MØTENDE MEDLEMMER:	Tor Inge Melhus (KL), Thor Otto Lohne (A), Ørjan Fjellkårstad (Sp), Torunn Tvedt (KrF) og Bjørn Hundhammer (FrP)
MØTENDE VARAMEDELEM:	Cathrine Glette (MDG)
FORFALL:	Maria Kalstø (MDG), Linn Utseth (H) og varaer
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Daglig leder/utvalgssekretær Toril Hallsjø, Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA ROGALAND REVISJON IKS MØTTE:	Oppdragsansvarlig revisor Rune Haukaas
FRA ADMINISTRASJONEN:	Ass.rådmann/stabssjef Øystein Daviknes Hagerup Helsesjef Kristine Tveit og virksomhetsleder Tore Skeie i sak15/22 Regnskapssjef Cathrine Ellingsen i sakene 17-18/22 Innkjøpssjef Kristian Wikre i sak 16/22 og sak 19/22
ANDRE SOM MØTTE:	Ingen
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKSLISTE:	Utvalgsleder meldte sak til eventuelt.

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:**SAK 14/22 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 23.03.22****Sekretariatets innstilling:**

Protokollen fra møtet i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 23.03.22 godkjennes.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Utvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Protokollen fra møtet i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 23.03.22 godkjennes.

SAK 15/22 ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN - KORONATEAMET**Sekretariatets innstilling:**

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar virksomhetsleder Tore Skeie og avdelingsleder Christine Eikrem sin gjennomgang om testing og sporing under koronapandemien til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Virksomhetsleder Tore Skeie takket for invitasjonen og viste sin presentasjon. Avd.leder Eikrem hadde forfall. Han gikk gjennom organisering av teamet og opplegget som ble etablert på Bygnes med testing/vaksinering via bilvindu. Teamet har praktisert rulling av oppgavene, som også innebar smittesporing og informasjon pr telefon/e-post. Det var mye usikkerhet i starten mars 2020 ved full nedstenging av samfunnet, men teamet fikk/har fått god støtte i organisasjonen fra stab og etater som kommunikasjonsavdeling, IT, eiendom, og teknisk osv. til å ivareta oppgavene som fulgte med pandemien. Smittevern er nå etter siste omorganisering lagt under helsesjef og Folkehelse.

Bemanning var utfordrende, men ble ivaretatt ved egne ansatte (omrokking), pensjonister og frivillige (Røde Kors og Norsk Folkehjelp) fra oppstart 2020. Det ble to ansettelsesprosesser, en i 2020 og den andre i desember 2021 ved oppblussing og smittetopp. Oppgaven har vært utfordrende da virus er uforutsigbart, men kommunen har fått trening i høy omstillingstakt, fleksibilitet og stor arbeidsmengde. Dette er god erfaring når kommunen nå skal takle stort mottak av flykninger. Korona-senteret er nå omdannet til Ukraina-senter for flyktninger i Karmøy. Han var veldig glad for at teamet nov. 2021 ble tildelt prisen «Karmøyfiskaren» som en lokal bank gir til personer, organisasjoner eller grupper som har markedsført kommunen utad på en positiv måte over tid.

Utvalget hadde spørsmål bl.a. om oppfølging av de som ikke kunne møte fram på Bygnes og ivaretagelse av andre oppgaver under pandemien. Kommunen hadde også hatt tilbud om hjemmevaksinering. Omprioritering vil alltid gå på bekostning av «bør/kan»-oppgaver opp mot «skal»- oppgaver, dvs. de lovpålagte.

Utvalgsleder takket for en flott presentasjon.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar virksomhetsleder Tore Skeie sin gjennomgang om koronateamet til orientering.

SAK 16/22 OM KOMMUNENS ANTIKORRUPSJONSARBEID**Sekretariatets innstilling:**

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar rådmannens orientering om kommunens antikorrupsjonsarbeid til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Utvalgsleder innledet. Stabssjef viste til rådmannens tilbakemelding, og gikk kort igjennom den. Utvalget hadde spørsmål om håndtering av pengegaver innen helse og omsorg, og om hvorfor det skjer avvik eller motivet bak for å bryte regelverk. Innkjøpssjefen kommenterte med henvisning til negativ konklusjon i sak 19 og vil komme med skriftlig tilbakemelding.

Utvalget støttet innstillingen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar rådmannens orientering om kommunens antikorrupsjonsarbeid til orientering.

SAK 17/22 UTTALELSE TIL ÅRSREGNSKAP OG ÅRSMELDING FOR 2021 – KARMØY KOMMUNE**Sekretariatets innstilling:**

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtar vedlagte uttalelse til Karmøy kommunes årsregnskap og årsberetning for 2021 slik den foreligger (med disse endringene/tilleggene).

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg anbefaler at Karmøy kommunestyre godkjenner Karmøy kommunes årsregnskap og årsberetning for 2021.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Stabssjef Hagerup orienterte om kommunens frie disponible inntekter og fjorårets ressursbruk. Karmøy er en skattesvak kommune, har lave administrasjonskostnader sett i lys av kommuner som har nytt rådhus, lav gjeld og høye finansinntekter. Alle vedtatte måltall ble innfridd. Et positivt netto driftsresultat skyldes i stor grad at kommunen fikk mer i skatteinntekter, høyere finansinntekter, lavere pensjonsutgifter og driftsutgifter viste netto samlet 15 mill. kr mindre i brukt (her negative tall for barnehage og omsorg).

Oppdragsansvarlig revisor Rune Haukaas orienterte og viste sin presentasjon. Det var første gang at Rogaland Revisjon reviderte kommunens årsregnskap. De var blitt møtt med positiv holdning. Han forklarte kort om kommunens resultatet, den økonomiske situasjonen og mer detaljert om revisjonsarbeidet. Han gjorde greie for funn og merknader i de ulike delene av regnskapet. Revisjonsberetningen har positiv konklusjon. Revisor hadde noen forslag til forbedringer som bedre avstemninger og attestasjoner, men alt i alt så hadde kommunen gode rutiner.

Revisor svarte på spørsmål underveis ved gjennomgang av årsoppgjørsbrevet. Medlemmene var fornøyd med orienteringen og sluttet seg til forslaget til uttalelse.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22 og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtar vedlagte uttalelse til Karmøy kommunes årsregnskap og årsberetning for 2021 slik den foreligger

*Karmøy kommune har i 2021 et **positivt netto driftsresultat med 230 mill. kr**, som utgjør **6,7 %** av driftsinntektene. Det er over fjorårets resultat, som var på **4 %**. Resultatet er over teknisk beregningsutvalgs anbefalte resultatmargin på **1,75 %**.*

Under henvisning til utvalgets egen gjennomgang av dokumentene, revisjonsberetningen og årsoppgjørsmemorat for 2021, mener kontrollutvalget at årsregnskapet og årsberetningen for 2021 totalt sett gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av kommunens virksomhet for 2021 og for kommunens økonomiske situasjon pr. 31.12.21.

Kontroll- og kvalitetsutvalget er ikke kjent med andre forhold, som er kommet fram i dialog med revisor, som kunne hatt noe å si for utvalgets uttalelse, jf. kommuneloven § 24-5.

Ut over ovennevnte og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalget, samt revisors orientering om revisjonsarbeidet og revisjonsberetningen, har ikke kontrollutvalget merknader til årsregnskapet eller årsberetningen til Karmøy kommune for 2021.

Kontroll- og kvalitetsutvalet anbefaler at kommunestyret godkjenner Karmøy kommune sitt årsregnskap og årsberetning for 2021.

SAK 18/22 UTTALELSE TIL REGNSKAP FOR 2021 – KARMØY VANNVERK

Sekretariatets innstilling:

Kontroll- og kvalitetsutvalget har ingen merknader til Karmøy vannverks årsregnskap for 2021 med henvisning til revisors beretning, datert 04.5.22.

Regnskapet for 2021 anbefales godkjent, slik det er framlagt av regnskapssjefen.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Utvalgsleder viste til revidert regnskap. Revisor bekreftet at regnskapet var riktig. Utvalget hadde ingen merknader.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22 og innstilling til kommunestyret:

Kontroll- og kvalitetsutvalget har ingen merknader til Karmøy vannverks årsregnskap for 2021 med henvisning til revisors beretning, datert 04.5.22.

Regnskapet for 2021 anbefales godkjent, slik det er framlagt av regnskapssjefen.

SAK 19/22 FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL FOR 2021 – REVISORS ATTESTASJON OM ØKONOMIFORVALTNINGEN

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar vedlagte attestasjonsuttalelse, datert 19.04.22 fra Rogaland Revisjon IKS om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen for 2021 til orientering.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber rådmannen gi en tilbakemelding til utvalget om oppfølging av revisor anmerkninger innen 01.09.22.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Revisor gjorde greie for formål med kontrollen og resultatene. Revisor hadde konkludert med negativ konklusjon da avviket oversteg 20 %. Årsaken til det var at revisor hadde funnet avvik i 4 av 12 utplukk ved kontroll av anskaffelser mellom terskelverdien på kr 100.000 – kr 1.300.000.

Utvalget sluttet seg til forslaget om å be rådmannen om en tilbakemelding om oppfølging av revisor sine anmerkninger til septembermøtet.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar vedlagte attestasjonsuttalelse, datert 19.04.22 fra Rogaland Revisjon IKS om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen for 2021 til orientering.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber rådmannen gi en tilbakemelding til utvalget om oppfølging av revisor anmerkninger innen 01.09.22.

SAK 20/22 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 11.05.22

27. Statusoversikt pr. mai 2022
28. Innkalling til generalforsamling 25.05.22 -Solstein Holding AS
29. Representantskapsmøte 20.04.22 kl. 10.00– IKA Rogaland IKS
30. Repr.skapsmøte 22.04.22 kl. 09.00 – Haugaland brann og redning IKS
31. Repr.skapsmøte 25.04.22 kl. 16.00 – Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
32. Repr.skapsmøte 29.04.22 kl. 08.00 – Haugaland Vekst IKS (Teams)
33. Generalforsamling 29.04.22 kl. 10.00 – Haugaland Kraft AS
34. Kommunal Rapport 10.03.22 «Om å måle kommunens bærekraft»
35. Kommunal Rapport 22.04.22- «Om årsmelding 2021 fra Sivilombudet»

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Sekretær gikk gjennom sakene. Utvalget hadde ingen merknader.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 11.05.22:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar referat- og orienteringssakene 27- 35 til orientering.

Eventuelt

Henvendelse

Utvalgsleder orienterte om at en innbygger hadde tatt kontakt med ham med bakgrunn i «kirkegårdsområdet» i Haugesund og ønske om at utvalget ser nærmere hvordan kommunen håndterer og følger opp personer med alvorlige psykiske lidelser med økt risiko for å begå voldshandlinger.

Revisor viste til et rundskriv fra justisdepartementet om at dette er utfordrende, og at det kryssende hensyn til personlig frihet og samfunnets behov for beskyttelse.

Utvalgssekretær viste til at Haugesund kontrollutvalg i januar bestilte et forvaltnings-revisjonsprosjekt om «Psykisk helse». Utvalgsleder vil orientere vedkommende om bestillingen og utvalget avventer til høstens rapport er klar.

Neste møte

Utvalgssekretær foreslo at junimøtet ble avlyst, med mindre det skulle dukke opp annet enn sak om orientering fra administrasjonen. Utvalgsleder og utvalget støttet forslaget med avlysning.

Etter vedtatt møteplan blir da neste møte onsdag **31. august** kl. 17.30.

Foreløpig saker: orientering om renovasjonen og Borgaredalen miljøpark, tilbakemelding fra rådmann på forenklet etterlevelsesskontroll 2021, revisor sin egenerklæring for 2022, revisjonsstrategi for regnskapsåret 2022 og budsjettframlegg om kommunens kontrollarbeid for 2023.

Karmøy, 11. mai 2022

Tor Inge Melhus (sign.)
utvalgsleder

Toril Hallsjø (sign.)
utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	31.08.22	22/22

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN – VANN OG AVLØP, RENOVASJON OG BORGAREDALEN MILJØPARK

Sekretariatets forslag til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar vann-, avløp- og renovasjonssjef Thorsen, teamleder Heggheim og overingeniør Døsen sin gjennomgang om vann og avløp, renovasjon og Borgaredalen Miljøpark til orientering.

Saksorientering

Kontroll- og kvalitetsutvalget vedtok i møtet 24.11.21, sak 41/21 å invitere administrasjonen eller selskaper til å komme å orientere etter en vedtatt plan. Vedtaket var følgende:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtar følgende plan for orienteringer fra administrasjonen eller selskaper i 2022:

3. møte	(mai)	Testing og sporing under pandemien v/Korona teamet
4. møte	(juni)	Renovasjonen og Borgaredalen Miljøpark
5. møte	(aug.)	Vann og avløpssektoren
6. møte	(sept.)	Karmøy Kino AS
7. møte	(okt.)	Haugaland Kraft AS
8. møte	(nov.)	Rogaland Revisjon IKS

Tidsrammen settes til 30-40 min. inklusiv spørsmål.

Sekretariatet gis fullmakt til å invitere i en annen rekkefølge enn listen dersom den/de som inviteres ikke har anledning til å stille i det aktuelle møtet.

Orienteringene er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med driften og de utfordringer kommunen eller selskaper har. Planen/invitasjonen ble oversendt rådmannen og selskapene i etterkant av møtet. Det gikk fram i brev av 15.12.21 at tidspunktene kunne endres/byttes for de inviterte. Da junimøtet ble avlyst vil sekretariatet foreslå at temaene i juni og august blir tatt inn i samme sak til møtet i august.

Til augustmøtet har rådmannen i e-post 31.07.22 varslet at det blir vann-, avløp- og renovasjonssjef **Siw Anita Thorsen**, teamleder renovasjon **Torbjørn Heggheim** og overingeniør **Håkon Døsen** som møter og orienterer utvalget om disse utvalgte temaene.

Fra kommunens nettside står blant annet:

Vi som jobber med vann og avløp skal sørge for at kundene får et hygienisk betryggende og godt drikkevann, samt drifte alle kommunale vann- og avløpsanlegg. Tjenesten blir finansiert av kommunale gebyrer etter selvkost-prinsippet.

Renovasjonen er ansvarlig for innhenting av husholdningsavfall, drift av Borgaredalen Miljøpark og sikrer at avfallet blir sendt til miljøriktig behandling. Renovasjonen er i stor endring, og det kommer flere spennende endringer de neste årene. Vi jobber for å øke materialgjenvinningsgraden, og vårt mål er at det skal være enkelt for innbyggerne å bidra til miljøriktig håndtering av avfallet.

Sekretariatet har som standard å foreslå at det blir orientert om følgende, men om dette passer må de inviterte selv avgjøre:

Tjenesteområde og tjenestetilbud

- Hvordan tjenesteområdet er organisert
- Hvilke tjenester som ligger til tjenesteområdet

Antall ansette på tjenesteområdet

- Fordeling på de ulike tjenestene
- Rekruttering av medarbeidere
- Eventuelle utfordringer når det gjelder rekruttering

Budsjett og regnskap

- Rammer
- Resultat

Tanker om framtiden

- Utfordringer
- Planer

Det er fastsatt tidsramme med 30-40 minutt inklusiv spørsmål, men det er mulig for utvalget å utvide denne, dersom det er ønskelig og behov, men tidsrammen bør også respekteres, da det er andre saker på sakskartet som også tar sin tid.

Utvalget kan komme med innspill på emne og spørsmål i forkant av møtet, men helst så tidlig som mulig, slik at den inviterte kan forberede seg på dette.

Aksdal, 23.08.22

Toril Hallsjø (sign.)
Daglig leder/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontroll- og kvalitetsutvalget	31.08.22	23/22

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REVISORS UAVHENGIGHETSERKLÆRING FOR 2022

Sekretariatets forslag til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar de framlagte uavhengighetserklæringene datert 29.06.22 fra oppdragsansvarlig revisor Rune Haukaas og Silje Nygård, Rogaland Revisjon IKS til orientering.

Vedlegg: Revisors egenerklæring, datert 29.06.22 – Rune Haukaas - regnskapsrevisjon
Forvaltningsrevisors egenerklæring, datert 29.06.22 – Silje Nygård

Saksorientering

Kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kap. 3 (§§ 16 – 21) slår fast at oppdragsansvarlig revisor for kommuner skal være uavhengig og ha godandel. Forskriften slår også fast at oppfølging av dette kravet ligger til kontrollutvalget, jfr. § 3 – «påse.... at regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kap. 2 og 3».

I følge § 24-4 skal den som foretar revisjon eller annen kontroll for en kommune ikke ta oppdrag for kommunen dersom revisor eller revisors nærstående har en slik tilknytning til kommunen at den kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. I tillegg sier forskriften §§ 16-21 noe om hvilke krav som stilles for at revisor skal være uavhengig, og hvilke begrensninger som finnes for revisor ved gjennomføring av revisjonsoppdraget.

Vurdering

I følge forskriftens § 19 skal oppdragsansvarlig revisor **årlig**, og ellers **ved behov**, gi en skriftlig egen vurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er bare oppdragsansvarlig revisor som plikter å legge fram en **skriftlig vurdering** for kontrollutvalget.

Revisor gjør i vedlagte erklæringer rede for sin uavhengighet overfor kommunen i samsvar med kravene i kommuneloven og i revisjonsforskriften. Det går her fram at det ikke foreligger noe som tilsier at de utvalgte fra Rogaland Revisjon IKS ikke er uavhengig i forhold til Karmøy kommune. Erklæringen gis på revisors eget ansvar og skal ikke godkjennes av kontrollutvalget, men tas til orientering.

Aksdal, 23.08.22

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Til kontrollutvalget i Karmøy kommune

VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHET OVERFOR KARMØY KOMMUNE

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Rogaland Revisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS VURDERING AV UAVHENGIGHET

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnende har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Karmøy kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Karmøy kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Karmøy kommune.

Stavanger, 29.06.2022
Rogaland Revisjon IKS

Rune Haukaas
Revisjonsdirektør

Til kontrollutvalget i Karmøy kommune

VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHET OVERFOR KARMØY KOMMUNE

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Rogaland Revisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

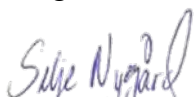
Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS VURDERING AV UAVHENGIGHET

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnende har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Karmøy kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Karmøy kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Karmøy kommune.

Stavanger, 29.06.2022
Rogaland Revisjon IKS

Silje Nygård

Leder forvaltningsrevisjon

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontroll- og kvalitetsutvalget	31.08.22	25/22

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

ORIENTERING OM REVISJONSSTRATEGI OG FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL FOR 2022

Sekretariatets forslag til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar revisors gjennomgang om revisjonsstrategi og risiko- og vesentlighetsvurderinger som grunnlag for forenklet etterlevelseskontroll for revisjonsåret 2022 til orientering.

Vedlegg:

Revisjonsstrategi og FEK for Karmøy kommune 2022 (presentasjonen sendes ut etter møtet)

Bakgrunn

Etter kommuneloven § 23-2 bokstav a skal kontrollutvalget "påse at «kommunens ... regnskaper blir revidert på en betryggende måte». Tilsynet blir gjennomført ved at revisjonen rapporterer til kontrollutvalget om de ulike trinnene i revisjonsprosessen. Rapporteringen dekker både planlegging, gjennomføring og oppsummering av arbeidet.

I følge kommuneloven § 24-2 og god kommunal revisjonsskikk (GKR), skal revisor planlegge sitt arbeid, og da med årlig å utarbeide en plan/strategi for revisjon av regnskapet. Dette er et internt dokument som styrer det arbeidet revisor må gjøre for å kunne godkjenne regnskapet. Regnskapsåret avsluttes ikke før regnskap for 2022 er avlagt våren 2023. Hovedarbeidet i det enkelte regnskapsår starter derfor ikke før om høsten.

Strategi 2022

Rogaland Revisjon IKS har varslet at de har utarbeidet en slik strategi/plan for Karmøy kommune. Oppdragansvarlig regnskapsrevisor vil presentere planen/strategien i møtet.

Revisor vil i tillegg orientere om forenklet etterlevelseskontroll (FEK). Etter kommunelovens § 23-2 skal kontrollutvalget bl.a. påse «...at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak....».

Etter kommuneloven § 24-9 skal revisor basere FEK på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse om resultatet av kontrollen.

Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Formålet med FEK er å forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet.

Revisor vil gi en muntlig orientering til utvalget om hovedinnholdet i arbeidet. Opplysninger som kan komme fram i møtet kan bli vurdert som unntatt offentlighet («tungtveiende offentlig interesse») og møtet kan bli lukket i henhold til offentleglova § 24 og kommuneloven § 31 nr 5, men dette skal også bli vurdert opp mot hensynet til mer-offentlighet, før eventuell lukking.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 pålegger også oppdragsansvarlig revisor årlig, og ellers ved behov, å avgi en skriftlig vurdering av sin uavhengighet ogandel til kontrollutvalget. Uavhengighetserklæringen for 2022 legges fram i for kontrollutvalget i samme møte som orientering om revisjonsstrategi og FEK.

Kontrollutvalgets behandling av revisjonsstrategi og evt. informasjon om regnskapsrevisjonen så langt i 2022, vil altså være et ledd i å se til at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte og at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Slik sekretariatet ser det, bør kontrollutvalg få anledning til å komme med innspill til fokusområde i interimrevisjonen som skal gjennomføres, evt. senere revisjoner, dersom de ønsker det, selv om det er revisjonen som fastsetter den endelige revisjonsplanen.

Konklusjon

Dersom det ikke kommer fram noe spesielt i møtet, blir det anbefalt at kontroll- og kvalitetsutvalget tar informasjonen fra revisor til orientering.

Aksdal, 24.08.22

Toril Hallsjø
Utvalgssekretær

KARMØY KOMMUNE**Saksframlegg**

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	31.08.22	26/22
Kommunestyret	12.12.22	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	151	

KONTROLLARBEIDET I KOMMUNEN - BUDSJETTFORSLAG 2023**Sekretariatets forslag til vedtak og innstilling:**

*Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg foreslår et samlet budsjett for kontrollarbeidet i Karmøy kommune for budsjettår 2023 med en totalramme på **kr 2 893 000 eks. mva** fordelt følgende:*

<i>Kontroll- og kvalitetsutvalgets utgifter</i>	<i>kr</i>	<i>238 000</i>
<i>Sekretariatstjenester (HKS IKS)</i>	<i>kr</i>	<i>435 000</i>
<i>Revisjonstjenester (RR IKS)</i>	<i>kr</i>	<i>2 220 000</i>

Vedlegg: Budsjettforslag 2023

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget skal se til at kommunens regnskaper blir revidert og at det utføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Utvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet. Dette inkluderer budsjett for kjøp av revisjonstjenester, sekretariatstjenester og utgifter til utvalget. Denne saken legges fram som kontroll- og kvalitetsutvalgets forslag til budsjett for kommunens kontrollarbeid for 2023.

I følge kommuneloven har kontrollutvalget et vidt arbeidsområde, og er kun underordnet kommunestyret. Kontrollutvalgets tilsyn er ikke avgrenset til bare å gjelde økonomiske forhold. Kontrollutvalget skal også påse at saksforberedelse og beslutningsprosesser, både i administrasjonen og i de øvrige politiske organer, fungerer på en måte som garanterer oppfyllelse av alle faglige krav og ivaretar grunnleggende rettssikkerhetshensyn overfor kommunens innbyggere og andre som måtte bli berørt av vedtakene.

Kontrollutvalgets ansvar er i første rekke et påseer-ansvar, og utvalgets rolle vil først og fremst være som bestiller. En viktig del av dette ansvaret vil være å påse at bestillingene til revisor tilfredsstiller kommunens behov til enhver tid.

Dersom kontrollutvalget ønsker å foreta en tilleggsbestilling hos revisor utover vedtatt ramme, må utvalget anmode kommunestyret om en høyere ramme.

Kontrollutvalget har et lovpålagt ansvar for å utarbeide budsjettforslaget. Da kontrollutvalget kun er underlagt kommunestyret, skal kontrollutvalgets budsjettvedtak i henhold til forskriften følge innstillingen til årsbudsjettet til kommunestyret i forbindelse med at kommunen samlede budsjett for 2023 skal vedtas. Dersom **kontrollutvalgets innstilling** er lagt inn fra administrasjonen i rådmannens budsjettforslag, har det vært tolket slik at det **ikke har vært nødvendig** å legge det fram for kommunestyret **som egen sak eller vedlegg**.

I de fleste kommunen er det praksis at utvalgets innstilling blir lagt inn i rådmannens budsjettforslag, uten endringer, dvs. ingen kutt/reduksjon.

Budsjettforslag fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalgets budsjett er i en særstilling, er at utvalget skal være **fritt og uavhengig** av de organene som utvalget skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller et organ som kontrollutvalget skal kontrollere får innvirkning på kontrollorganets budsjetttramme.

Formannskapet kan likevel, i sitt samlede budsjett, foreslå et endret beløp i forhold til det kontrollutvalget foreslår. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal likevel uendret følge det samlede budsjettframlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjettbehandlingen har informasjon om både kontrollutvalgets forslag og formannskapets innstilling til budsjett, jfr. forskriftens § 2.

Når det gjelder betaling for tjenester som kjøpes av selskaper/samarbeid, fastsettes budsjettet her av representantskapet og av styret, og kan kun endres av disse. Det gjelder i denne saken de overslag som er oversendt fra Rogaland Revisjon IKS om regnskapsrevisjon og fra HKS IKS om sekretariatstjenesten.

Budsjettet skal omfatte alle utgifter forbundet med kontrollutvalget-, sekretariatet- og revisjonens samlede virksomhet. Dette gir kontrollutvalget et forpliktende ansvar for budsjett og regnskap tilsvarende det de enkelte resultatenheter i kommunen har. Forskriften pålegger kommunen å ha en forsvarlig revisjonsordning og et uavhengig sekretariat. Budsjettforslaget omfatter derfor **lovpålagte** oppgaver.

Budsjettforslaget er delt inn i tre hovedpunkter: utgifter til kontrollutvalgets samlede virksomhet, utgifter til kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester:

1. Kontroll- og kvalitetsutvalgets utgifter

Utvalgets egne utgifter er videreført som tidligere år med unntak av godtgjørelse til utvalgsleder som er hevet. Kontroll- og kvalitetsutvalgets møtegodtgjørelse med kr 1000 pr møte følger godtgjørelsesreglementet fra 2020. Leders godtgjørelse ble ved kommunestyrevedtak i desember 2021 i pkt 26 økt, hvor den ble satt til 0,4G pr år mot kr 2000 pr møte . Budsjettet ellers forutsetter en aktivitet i utvalget som tidligere år med åtte møter i kalenderåret, selv om det i 2021 ble og i år trolig sju møter.

Kontroll- og kvalitetsutvalget har åpne møter og det er lagt inn budsjettmidler til tilsynsvakt. Møtene holdes på rådhuset på ettermiddag/kveld og det forutsettes at dette fortsetter. Bevertning på møtene er lagt inn med enkel møtemat levert fra rådhusets kantine. Det er også lagt inn midler til kursdeltakelse og medlemskap i nettverk for kontrollutvalg.

Regnskapstallene for 2020 og 2021 har vært lavere enn budsjett, noe som skyldes ingen og liten reisevirksomhet de to siste to årene.

Sekretariatet har økt budsjettet noe, og der nå lagt inn kr 237 000.

2. Sekretariatskostnader

Representantskapets vedtak

Karmøy kommune er medeier i det interkommunale selskapet Haugaland Kontrollutvalgssekretariat (HKS) IKS og kjøper sekretariatstjenestene til kontrollutvalget herfra. Representantskapet vedtok i møtet 25.04.22, sak 6/22 budsjettet for 2023 og eiertilskuddet fra deltakerkommunene. Budsjettet er utarbeidet på bakgrunn av selskapsavtalen, der det betales en årlig fast grunnsom og etter medgått timeforbruk, basert på eierandel.

Kostnadene for Karmøy kommune neste år er satt til kr 434 500, som er en økning på 4 %. I prisen innbefatter normal aktivitet i utvalget, saksbehandling, utsending av innkallinger og utskrifter, arkivhold m.m. Sekretariatet drives etter selvkostprinsippet. Ved overskudd de siste ti årene har midler blitt overført til fond.

3. Revisjonskostnader

Revisors budsjettforslag

Karmøy kommune er medeier i det interkommunale selskapet Rogaland Revisjon IKS, og kjøper derfor sine revisjonstjenester fra dette selskapet. Sekretariatet har mottatt forslag til budsjett fra selskapet basert på vedtak i styre og representantskap. Når budsjettet er vedtatt i representantskapet, er det bindende for kommunene.

Regnskapsrevisjonen utføres innenfor fastsatt lovbestemte krav. Forvaltningsrevisjon og andre kontroller har tidligere år vært budsjettert med inntil 750 timer. For 2022 ble den redusert til 700 timer. Revisors budsjett omfatter utgifter til vanlig regnskapsrevisjon, attestasjoner, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll/eierskapskontroll i henhold til planer vedtatt av kommunestyret, samt oppmøte i utvalget.

Rogaland Revisjon har for 2023 ført opp totalt **2000** timer, som i fjor. I dette er det lagt inn 870 timer til regnskapsrevisjon, 350 timer til attestasjon, oppmøte i utvalget med 80 timer og forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll med 700 timer.

Timeprisen er for 2023 satt til kr 1.110,- eks. mva. I 2022 var/er den kr 1.060,- eks. mva. Ny timepris og antall timer vil føre til at budsjettforslaget for 2023 vil innebære en økning i revisjonsutgiftene med 4,7 %.

Regnskapsrevisjon

Budsjett for kjøp av revisjonstjenester inkluderer regnskapsrevisjon, forenklet etterlevelselskontroll, attestasjoner, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. For 2023 har sekretariatet lagt inn kr **1 443 000** til kjøp av regnskapsrevisjonstjenester på bakgrunn av revisors oppsett.

Kontrollutvalget har liten innflytelse på utgiftene som går med til regnskapsrevisjon, etterlevelselskontroll og attestasjoner. Revisor gjør selvstendige vurderinger av hvor mange timer som kreves for å utføre den lovpålagte (regnskaps-)revisjonen. Revisors budsjettanslag for regnskapsrevisjon må derfor legges til grunn for kontrollutvalgets budsjettarbeid.

Forvaltningsrevisjon

Når det gjelder forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll står kontrollutvalget friere. Kommuneloven angir ikke noe nivå for hvor mye ressurser som skal gå med til disse revisjonsformene. Loven har krav om at det minimum skal lages fireårsplaner for hvilke forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planene skal baseres på

risiko- og vesentlighetsvurderinger som grunnlag for hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene vedtas av kommunestyret og gjelder for angitt periode. Loven angir ikke hvor mange kontroller som bør gjennomføres i perioden eller pr. år. Dette avgjøres ut fra vedtatte planer, tilgjengelige ressurser og kommunestyrets vedtak.

Budsjettet for kjøp av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i Karmøy kommune har tidligere år vært stabilt gjennom alle de snart 20 årene siden lovkravet kom. Det har vært satt av **750 timer** til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Erfaringsmessig har det blitt bestilt og lagt fram ca. to rapporter pr. år. Rapportene skal sikre innbyggerne gode tjenester, finne forbedringspotensiale og/eller sikre etisk forsvarlig drift av kommunen.

Kontroll- og kvalitetsutvalget gjør prioriteringer ut fra vedtatte planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll når det bestilles rapporter fra revisor. Det er ikke uvanlig at det kan komme innspill underveis som gjør at utvalg gjør omprioriteringer i forhold til vedtatte planer.

Sekretariatet legger opp til samme nivå som i år, dvs **700 timer**. Budsjettsum som foreslås er da **kr 777 000** i 2023 til forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll.

Samlede revisjonskostnader vil da komme på **kr 2 220 000** i 2023.

Kontroll- og kvalitetsutvalgets samlede budsjettforslag

For oversikt over budsjettforslaget for 2023, se eget vedlegg. Det er her satt et samlet budsjett på **kr 2 893 000** eksklusiv mva til kontroll i 2023. Kommunen betaler merverdiavgift på kjøp av tjenester fra revisor. Disse blir refundert, slik at denne posten går i null.

Sekretariatet forutsetter at dersom det fremmes forslag om reduksjon i budsjettforslaget, skal det skje av formannskapet i tråd med forskriftene og ikke av administrasjonen. Dersom kommunestyret vedtar endringer i kontroll- og kvalitetsutvalgets budsjettforslag, må dette meldes til utvalgets sekretariat, da det vil få følger for utvalgets arbeid.

Saken legges fram for kontroll- og kvalitetsutvalget med en anbefaling til kommunestyret for kommende års ramme til kommunens kontrollarbeid.

Aksdal, 23.08.22

Toril Hallsjø (sign.)
Daglig leder/utvalgssekretær

KARMØY kommune

Budsjett for kontrollarbeidet 2023

Art	Ansvar 11000/ funksjon 1100: Kontroll	Budsjet-	
		Budsjett 2022	forslag 2023
1081	Fast godtgjørelse utvalgsleder		
1081	Møtegodtgjørelse	kr 71 000	kr 71 000
1080	Tapt arbeidsfortjeneste	kr 14 000	kr 14 000
1099	Arbeidsgiveravgift	kr 10 000	kr 10 000
1030	Ekstrahjelp/vakt	kr 19 000	kr 19 000
	Lønn og sosiale utgifter	kr 114 000	kr 114 000
1115	Bevertning	kr 7 000	kr 7 000
1150	Kurs og opplæring	kr 70 000	kr 70 000
1171	Reiseutgifter	kr 12 000	kr 12 000
11950	Kontingenter/lisenser	kr 12 000	kr 12 000
	Kjøp av varer og tjenester	kr 101 000	kr 101 000
1375	Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS	kr 418 000	kr 435 000
1375	Rogaland Revisjon IKS	kr 2 120 000	kr 2 220 000
	Kjøp av sekretariat- og revisjonstjenester	kr 2 538 000	kr 2 655 000
Kontrollutvalgets totale budsjetttramme		kr 2 753 000	kr 2 870 000
Oversikt - Rogaland Revisjon IKS			
	Regnskapsrevisjon, attestasjoner, mm.	kr 1 378 000	kr 1 443 000
	Forvaltningsrevisjon/eierskapskontroller	kr 742 000	kr 777 000
	Sum oversikt	kr 2 120 000	kr 2 220 000
	Timepris	kr 1 060	kr 1 110
	Alle beløp er eks. mva.		
Timeoversikt			
	Regnskapsrevisjon	870	870
	Attestasjoner	350	350
	Kontrollutvalg	80	80
	Annet (rådgivning etc.)		
	Sum regnskapsrevisjon, attestasjoner, mv.	1300	1300
	Forvaltningsrevisjon	700	700
	Timer i alt	2000	2000

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	31.08.22	26/22

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 31.08.22

Sekretariatets forslag til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar referat- og orienteringssakene 36-43 til orientering.

Vedlegg:

36. Statusoversikt pr. august 2022
37. Kommunestyrevedtak 09.05.22, sak 42/22 - Oppfølging av forvaltn.revisjonsrapport – «Kvalitet- og journalsystem v/sykehjem
38. Rogaland Revisjon – perioderapportering pr 31.07.22
39. Statsforvalter i Rogaland – tilsynsrapport – introduksjonsprogram, sluttmaal og norskmål
40. FKT – årsmøte 2022 - protokoll 08.06.22
41. FKT – «Veileder – Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget» - juni 2022
42. Kommunaldept. – høringsbrev og notat – endringer i kommuneloven – frist 14.10.22
43. Samfunnsbedriftene – høringsnotat – endringer i IKS-loven – frist 23.09.22

Saksorientering

Vedlagt følger de ovenfor opplistede tema, brev, meldinger og lignende til kontrollutvalgets orientering.

Kommunestyrevedtak i sak 42/22

Kontrollutvalgets innstilling ble vedtatt (i protokoll er det feilaktig skrevet rådmannens forslag). I tillegg ble det vedtatt et tilleggsforslag om at kommunestyret ønsker en status om oppdatering når resterende tiltak er gjennomført innen 1. mars 2023.

Timeforbruk – revisjon

Perioderapportering pr 30.04.22 ble mottatt 23.05.22. Ny rapport er nå oversendt pr 31.07.22 og legges fram i augustmøtet.

Tilsynsrapport

Endelig rapport er datert 15.06.22 og er knyttet opp mot integreringsloven og kommunens internkontrollplikt. Kommunen har fått pålegg om retting av noen påviste avvik. Frist er satt til 18.11.22. Utvalget vil få kommunens svar som referatsak på nyåret.

FKT - protokoll fra årsmøtet

Forum for kontroll og tilsyn hadde årsmøte 8. juni i forbindelse med fagkonferansen på Lily Country Club, Kløfta. Årsmøtet gjorde en endring av vedtektene: I FKTs vedtekter pkt. 3 "hovedoppgaver" er det nå tatt inn følgende kulepunkt 5: *fremme og styrke kontrollutvalgenes og sekretariatenes uavhengighet.*

Ny veileder om henvendelser

Forum for kontroll og tilsyn har ferdigstilt veilederen for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget. Veilederen gir råd og anbefalinger som de håper at kontrollutvalgene vil diskutere og benytte til å utarbeide egne retningslinjer. Den er ment å være et supplement til Kontrollutvalgsboka. Siste utgave av denne ligger på www.kontrollutvalgene.no.

Utvalget må gjerne drøfte nye rutiner, men sekretariatet vil anbefale å beholde tidligere praksis at henvendelser legges fram for utvalget som referatsak i det førstkomende møtet og at avsender får et foreløpig svar om utvalgets mandat og møtedato.

Endringer i kommuneloven

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) har lagt fram forslag til noen mindre endringer i kommuneloven. Frist er satt til 14.10.22. Departementet foreslår blant annet endringer i reglene om valg til folkevalgte organer, at medvirkningsråd skal kunne opprette arbeidsutvalg og at interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap skal kunne bruke forkortelsene IPR og KO i navnet. Departementet mener det er behov for klargjørende regler om minimumsavdrag på lån, og foreslår derfor en forskriftshjemmel. I tillegg har departementet forslag om enkelte andre tydeliggjøringer og justeringer.

Endringer i IKS-loven

KDD har sendt ut på høring forslag til endringer i IKS-loven med frist 23.09.22. Departementets forslag innebærer at flere av IKS-lovens bestemmelser vil harmoniseres og tilpasses tilsvarende regler i kommuneloven. Dette gjelder særlig økonomibestemmelsene. Departementet forslår også økt innsyn og åpenhet i de IKS-ene som er omfattet av offentleglova.

Det betyr at møtene i representantskapet og styret som hovedregel skal holdes for åpne dører, jf. kommuneloven § 11-5 andre og tredje ledd. Møteinncalling og saksliste skal sendes ut og offentliggjøres på forhånd slik at allmennheten vet hvilke saker som skal behandles og kan være til stede.

Det vil være adgang til å lukke møtet 1) av hensyn til personvernet, 2) dersom det vil framkomme opplysninger underlagt lovbestemt taushetsplikt etter forvaltningsloven fvl. § 13 første ledd, eller 3) det er grunnlag for unntak av hensyn til det offentliges forhandlingsposisjon (tungtveiende offentlige interesser).

Selskapets arbeidsgiverorganisasjon Samfunnsbedriftene (tidl. KS Bedrift) har kommet med sine kommentarer, som følger vedlagt.

Aksdal, 23.08.22

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder/utvalgssekretær

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg - Statusoversikt

August 2022

Saker fra bestilling til behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget

Tema	Bestilling	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknad
Rapport «Kompetanse og rekruttering»	16.02.22, sak 4/22	300 t.	Under arbeid	Høst 2022/Nyår 2023	
Rapport «KIH IKS og eierforhold kommunale havner og kaianlegg»	23.03.22, sak 12/22	400 t.	Forsinket igangsettelse	Nyår 2023	Prosjektleder sluttet i RR juni 2022
<i>Renovasjonen og Borgaredalen miljøpark</i>	24.11.21, sak 41/21	Orientering 31.08.22, sak 22/22	Invitert	Rådmannen utpekt aktuelle	VA/reno. sjef. Siw A. Thorsen
<i>Vann- og avløpssektoren</i>	24.11.21, sak 41/21	Orientering 31.08.22, sak 22/22	Invitert	Rådmannen utpekt aktuelle	Håkon Døsen T. Heggheim
<i>Karmøy Kino AS</i>	24.11.21, sak 41/21		Orientering 28.09.22	Invitasjon sendt 2021	Daglig leder Aina Sævik Olsen
<i>Haugaland Kraft AS</i>	24.11.21, sak 41/21		Orientering 26.10.22	Invitasjon sendt 2021	Ny konsern-sjef (Pablo Barrera)?
<i>Rogaland Revisjon IKS</i>	24.11.21, sak 41/21		Orientering 30.11.22	Invitasjon sendt 2021	Rev. dir Haukaas?

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i utvalget

Forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll	Bestilt KU	Behandlet/s i KU	Behandlet/s i KST	Planlagt oppfølging	Merknad
Oppfølging av rapport «Kvalitets- og journalsystem»	28.06.21, KST-sak 76/21	23.03.22, sak 11/22	09.05.22, sak 42/22	Innen 1. mars 2023	Ny statusrapport
Rapport «Kompetanse og rekruttering»	16.02.22, sak 4/22	Høsten 2022	Våren 2023	Høst 2023	300 t.
Rapport «Kommunale havner og kaianlegg»	16.06.21, sak 24/21 og 23.03.22, 12/	Høsten 2022	Des. 2022 el. jan. 2023		400 t.
Oppfølging av «Arbeidsmiljø og ytringsklima»	22.10.20, sak 39/20	16.06.21, sak 23/21	20.09.21, sak 90/21	Høsten 2022	12 mnd.

Tidligere prosjekter/orienteringer i perioden

Tema	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i KST	Fulgt opp i KST	Merknad
<i>Kommunens anti-korrupsjonsarbeid</i>	16.02.22, sak 7/22	11.05.22, sak 16/22	-		Skriftlig svar
<i>Testing og sporing under pandemien</i>	24.11.21, sak 41/21	11.05.22, sak 15/22	-		Tore Skeie C. Eikrem
<i>Orientering – fysioterapi-tjenesten og rutiner ved klager</i>	16.02.22, sak 7/22	23.03.22, sak 10/22	-	-	Aslaug Irene Skjold
Rapport «Kvalitets- og journalsystem sykehjem»	26.08.20, sak 23/20	17.03.21, sak 11/21	28.06.21, sak 76/21	1. gang Våren 2022	2.gang 01.03.23
<i>Orientering –Haugaland Brann og redning IKS</i>	18.11.20, sak 44/20	23.03.22, sak 9/22	-	-	Dag Botnen
<i>Orientering – Landbruksforvaltningen</i>	18.11.20, sak 44/20	16.02.22, sak 2/22	-	-	Britt Johnsen Pedersen
<i>Orientering – Avaldsnes-prosjektet</i>	18.11.20, sak 44/20	24.11.21, sak 40/21	-	-	Marit Synnøve Veia
<i>Orientering – Rus og psykisk helsetjeneste</i>	18.11.20, sak 44/20	20.10.21, sak 36/21	-	-	John Gunnar Liknes
<i>Orientering - Destinasjon Hgsd & Hgl</i>	18.11.20, sak 44/20	01.09.21, sak 27/21	-	-	Vigleik Dueland
<i>Orientering - Husøy havn og næringsområde</i>	18.11.20, sak 44/20	16.06.21, sak 21/21	-	-	Tore Gautesen
<i>Orientering - barnevernleder</i>	18.11.20, sak 44/20	19.05.21, sak 15/21	-	-	Jakob Bråtå
<i>Orientering - miljørådgiver</i>	18.11.20, sak 44/20	17.03.21, sak 9/21	-	-	Pernille Iden
Rapport «Tidlig innsats»	05.02.20, sak 2/20	17.06.20, sak 17/20	21.09.20, sak 115/20	20.09.21, sak 9/21	KPMG AS
Oppfølging av rapport «Personvern»	23.01.19, sak 3/19	25.09.19, sak 36/19	25.11.19, sak 122/19	23.01.21, sak 20/21	KPMG AS
<i>Orientering – barnehagesjefen</i>	18.11.20, sak 44/20	27.01.21, sak 2/21			Einar Solheim
<i>Plan for forvaltnings-revisjon 2020-2024</i>	03.12.19, sak 45/19	26.08.20, Sak 24/20	26.08.20, Sak 24/20		KPMG AS
<i>Plan for eierskaps-kontroll 2020-2024</i>	03.12.19, sak 45/19	26.08.20, Sak 25/20	26.08.20, Sak 25/20		KPMG AS

KARMØY KOMMUNE

Dato: 29.03.2022

Arkivsak-ID.: 20/24726

JournalpostID: 22/20019

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
042/22	Kommunestyret	09.05.2022

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport - "Kvalitet- og journalsystem v/sykehjem" - sak til kommunestyret

Forslag til vedtak:

Karmøy kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet- og journalsystem v/sykehjem» til orientering.

Kommunestyret 09.05.2022:

Behandling:

Nytt avsnitt, foreslått av Jan Birger Medhaug, Høyre

Rådmannen gir kommunestyret en status oppdatering når resterende tiltak er gjennomførte innen 1. mars 2023.

Medhaug (H) foreslo et tilleggsforslag:

Rådmannen gir kommunestyret en status oppdatering når resterende tiltak er gjennomførte innen 1. mars 2023.

Forslaget fremsatt av rådmannen enstemmig vedtatt.

Forslaget fremsatt av Medhag enstemmig vedtatt.

KST- 042/22 Vedtak:

Karmøy kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet- og journalsystem v/sykehjem» til orientering.

Rådmannen gir kommunestyret en status oppdatering når resterende tiltak er gjennomførte innen 1. mars 2023.

Vedlegg:

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten - kvalitet og journalsystem v/ sykehjem - sak til kommunestyret

KARMØY KOMMUNE

Perioderapportering 31.07.2022

Kunde	Måned												Tot. timer	Tot. sum eks mva
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Regnskapsrevisjon	62,5	87,75	163,8	112,3	25,25	67,5							519,00	550 140
Bekreftelse/attestasjoner	54	73,5	91	67	40,75	60,5							386,75	409 955
Kontrollutvalg		6,5	10,5		8								25,00	26 500
Rådgivning		2	2,5										4,50	4 770
Forvaltningsrevisjon	0,5	33	92	59,5	34	44,5							263,50	279 310
Total sum	117	202,8	359,8	238,8	108	173	0	0	0	0	0	0	1 198,75	1 270 675

KARMØY	FR	RR	ATT	KU	RÅD	TOTALT	SUM
B 2021	385,0	450,0	225,0	40,0		1 100,0	1 056 000
R 2021	61,0	300,8	84,5	28,0	8,5	482,8	463 440
B 2022	700,0	870,0	350,0	80,0		2 000,0	2 120 000
R 2022	263,5	519,0	386,8	25,0	4,5	1 198,8	1 270 675
B 2023	700,0	870,0	350,0	80,0		2 000,0	2 220 000

Budsjett 2023:

Anslag basert på erfaring fra våre eiere før utvidelse. Vil justeres når vi har bedre kunnskap på den enkelte kommune. Timeprisen økes med kr 50,- for 2023 slik at timepris blir kr 1 110,- + mva for kommuner og kr 1 165,- + mva for andre.

Forbruk 2022:

I regnskapsrevisjonen er årsoppgjør 2021 gjennomført. Det er utført attestasjon av mva-kompensasjonen for tre terminer og flere ulike særattestasjoner som bl.a. tilskudd til ressurskrevende brukere, antall PUH, spillemidler og kompetansemidler. Forenklet etterlevelsesk kontroll er gjennomført og presentert. Det har i år vært mer arbeid relatert til årsoppgjør, enn hva vi på forhånd forventet.

Av forvaltningsrevisjon er *Kompetanse og rekruttering* under arbeid, og prosjekt gjeldende *Kommunale havner og kaianlegg* er bestilt.

Statsforvaltaren i Rogaland

ENDELIG TILSYNSRAPPORT

Vedtak om pålegg

Differensiering av introduksjonsprogram, fastsettelse av sluttmål og norskmål

Karmøy kommune

15.06.2022

Vår referanse: 2022/1782

Una Bjørnseth Haugen

Tilsynsleder

Nils Andreas Høie

rådgiver

Sammendrag av funn fra tilsyn med Karmøy kommune

Ny integreringslov trådte i kraft 1. januar 2021. Formålet med loven er; *at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige*. Loven skal bidra til at formålet oppnås gjennom at deltakerne får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner i form av skole og utdanning eller arbeidskvalifisering. Kvalifiseringen i programmet skal i størst mulig grad bidra til varig tilknytning til arbeidslivet. En sentral endring fra tidligere introduksjonslov er å innføre tydelig *differensiering av programtid* og krav til å fastsette *konkrete sluttmaal for introduksjonsprogrammet*. Lovgiver retter i større grad søkelys på kvaliteten i opplæringen i norsk ved å erstatte kravet om et visst antall timer gjennomført norskopplæring, med et krav om at den enkelte skal oppnå et *minimumsnivå i norsk*.

For å sikre at kommunene oppfyller pliktene de er pålagt i lov, har Integrerings- og Mangfolds Direktoratet (IMDi) bestemt at differensiering av introduksjonsprogram og opplæring i norsk skal være nasjonalt tilsynsystema for perioden 2022 til 2024¹. Statsforvalteren skal i hovedsak ta stilling til tre spørsmål som utdypes i rapporten nedenfor:

- Fastsetter kommunen sluttmaal for den enkeltes deltakelse i introduksjonsprogrammet?
- Fastsetter kommunen et minimumsnivå for opplæringen i norsk?
- Er enkeltvedtakene som fattes om rett til og innhold i introduksjonsprogrammet i tråd med reglene i forvaltningsloven

Statsforvalteren mener at Karmøy kommune setter sluttmaal og norskmål for sine deltagere. Kommunen utarbeider enkeltvedtak om tildeling av program, opplæring i norsk og samfunnskunnskap, integreringsplan og norskplan for den enkelte deltager innen frist. Vi observerer at tiltakene i programmet blir konkretisert i ulik grad i vedtakene.

Innholdselementene knyttet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap går for det meste fram i alle vedtakene, mens øvrig opplæring for deltakere som skal ha grunnskoleopplæring (FVO) for voksne som en del av sitt program kun delvis beskrives og timefestes. Arbeidsrelaterte tiltak beskrives i svært begrenset grad, og andre tiltak er enten ikke dato-/tidfestet eller mangelfullt beskrevet og grunnlagt. Differensiering av programtid skal fastsettes ut fra deltakernes tidligere formelle kompetanse og reelle praksis. Hensikten med dette er blant annet at deltakeren ikke skal gå lengre i introduksjonsprogram enn det som er nødvendig for å kvalifiseres til videre utdanning eller arbeidsliv. Enkelte av deltakerne vi ser på i dette tilsynet har sannsynligvis tilsvarende grunnskoleopplæring og muligens videregående opplæring fra før, men mangler dokumentasjon på dette. Kommunen fastsetter likevel innledende programtid som om deltakerne ikke hadde slike formelle kvalifikasjoner, og det gjennomføres heller ikke realkompetansevurdering som ville kunne brakt på det rene om deltakeren har behov for, eller rett til, grunnskole eller videregående opplæring.

Sluttmalet er målet deltakeren skal nå innenfor tiden i introduksjonsprogrammet. Dette tilsynet gjennomføres så vidt tidlig etter innføring av ny lov at vi ikke har eksempler på vedtak om utvidet tid i introduksjonsprogram. Det går ikke alltid tydelig fram av vedtakene hva den totale programtiden er, men journalnotater og tilsvarende indikerer at kommunen er innstilt på å vurdere forlengelse av programtiden dersom dette skulle vise seg nødvendig for å nå sluttmalet.

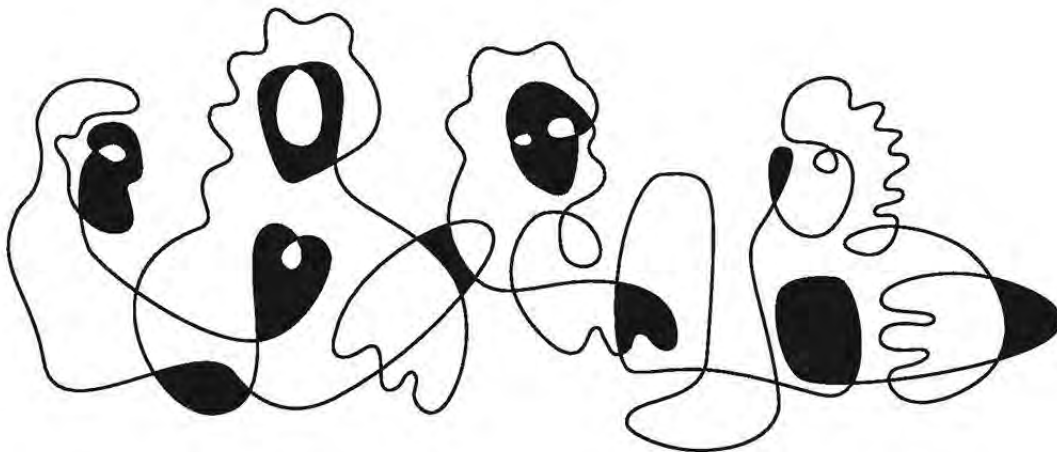
¹ <https://www.imdi.no/kvalifisering/tilsynsinstruks-2022-2024/>

Som nevnt over fastsetter Karmøy kommune norskmål i tråd med kravene i integreringslov med forskrift, på grunnlag av deltakerens bakgrunn og sluttmaal for programmet. Flere av deltakerne har grunnskoleopplæring for voksne etter FVO-modellen som hovedinnhold i sitt introduksjonsprogram. Likevel er det kun den obligatoriske norskopplæringen som er omtalt og timefestet, og ikke som en del av grunnskoleopplæringen som ville ha erstattet denne opplæringen med standpunktvurdering med minimum karakteren 2. Vi er også usikre på hva tiltakene som omtaler språktrening egentlig består i, og hvilke vurderinger som ligger til grunn når kommunen anser dette som en god erstatning eller et supplement til ordinær norskopplæring. Samlet sett går dette at Statsforvalteren er usikre på om tiltakene og opplæringen som gis er egnet til at deltakeren kan nå de fastsatte norskm lene innenfor samlet programtid.

Alle enkeltvedtak skal grunngis ut fra personens situasjon og krav og kriterier i den enkelte særlov som vedtaket er fattet med bakgrunn i. Tilbudet personen f r skal begrunnes. Sett i lys av det vi har beskrevet over ser vi ikke alltid at innholdet i introduksjonsprogrammene er like godt begrunnet. Vedtakene oppfyller stort sett formkravene, med noen unntak som vil omtales nærmere i kapittel 3.5. Vi vurderer derfor samlet sett at enkeltvedtakene ikke oppfyller alle kravene etter forvaltningsloven.

Kommunens kommentarer til foreløpig rapport

Karmøy kommune hadde frist til den 30.mai 2022 med å kommentere foreløpig rapport. Kommunen går i sine kommentarer grundig inn i hvert pålegg med tilbakemelding på hva de har gjort, og hva kommunen vil g re i det videre for å rette påleggene og justere sin praksis. Vi foretar ikke en vurderingen av justerte maler nå, men setter en frist for retting av påleggene i sin helhet til **18. november 2022**.

Innhold

Sammendrag av funn fra tilsyn med Karmøy kommune	2
Kommunens kommentarer til foreløpig rapport.....	3
1. Innledning.....	6
1.1 Formålet med tilsyn etter integreringsloven.....	6
1.2 Tema for tilsynet.....	6
1.3 Om statlig tilsyn og kommuneloven	6
1.4 Tilsyn etter integreringsloven	7
1.5 Kommunens internkontrollplikt	7
1.6 Begreper	8
1.7 Gjennomføring av tilsynet	8
2. Kommunens organisering av arbeidet med integreringsloven	8
3. Lovkrav som er undersøkt i tilsynet	9
3.1 Setter kommunen et sluttmaal for deltagere i introduksjonsprogram, og fastsettes disse i samarbeid med den enkelte deltaker?	10
3.1.1 Rettslig grunnlag.....	10
3.1.2 Dokumentasjon av kommunens praksis.....	10
3.1.3 Statsforvalterens vurdering	10
3.1.4 Statsforvalterens konklusjon	11
3.2 Setter kommunen sluttmaal og varighet i program i tråd med deltagerens alder og utdanningsbakgrunn?	11
3.2.1 Rettslig grunnlag.....	11
3.2.2 Dokumentasjon av kommunens praksis.....	12
Vi viser til de syv innsendte deltakermappene i sin helhet.	12
3.2.3 Statsforvalterens vurdering	12
3.2.4 Statsforvalterens konklusjon	13
3.3 Vurderer kommunen forlengelse når de ser at deltageren ikke når sitt sluttmaal innenfor programtiden?.....	13
3.3.1 Rettslig grunnlag.....	13
3.3.2 Dokumentasjon av kommunens praksis.....	14
3.3.3 Statsforvalterens vurdering	14
3.3.4 Statsforvalterens konklusjon	14

3.4 Setter kommunen et norskmål for den enkelte deltager ved oppstart av opplæring?..14	
3.4.1 Rettslig grunnlag.....14	
3.4.2 Dokumentasjon av kommunens praksis.....15	
3.4.3 Statsforvalterens vurdering15	
3.4.4 Statsforvalterens konklusjon16	
3.5 Tar kommunen utgangspunkt i veiledende minimumsnivå når den fastsetter norskmål ved oppstart av opplæring?.....16	
3.5.1 Rettslig grunnlag.....16	
3.5.2 Dokumentasjon av kommunens praksis.....17	
3.5.3 Statsforvalterens vurdering17	
3.5.4 Statsforvalterens konklusjon17	
3.6 Sørger kommunen for opplæring i et omfang og med en varighet som gjør at deltageren oppnår sitt norskmål?17	
3.6.1 Rettslig grunnlag17	
3.6.2 Dokumentasjon av kommunens praksis18	
3.6.3 Statsforvalterens vurdering18	
3.6.4 Statsforvalterens konklusjon19	
3. 7 Tilfredsstiller kommunens vedtak kravene i forvaltningsloven?19	
3.7.1 Rettslig grunnlag19	
3.7.2 Dokumentasjon av kommunens praksis20	
3.7.3 Statsforvalterens vurdering20	
3.7.4 Statsforvalterens konklusjon21	
4. Våre reaksjoner.....22	
4.1 Pålegg om retting22	
4.1.1 Kommunen må sette sluttmaal og varighet i program i tråd med deltageres alder og utdanningsbakgrunn22	
4.1.2 Kommunen må ta utgangspunkt i veiledende minimumsnivå når den setter norskmål ved oppstart av opplæring22	
4.1.3 Kommunens enkeltvedtak må tilfredsstiller alle kravene i forvaltningsloven.....22	
5 Oppfølging av påleggene om retting22	
6 Dere kan klage på påleggene om retting22	
7 Dokumentasjon og øvrig informasjon som er grunnlag for vedtak om pålegg23	

1. Innledning

Denne rapporten er utarbeidet av Statsforvalteren i Rogaland etter tilsyn med Karmøy kommunes forvaltning av Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven). Tilsynet retter seg mot kommunens plikter etter §§ 13 og 31 i integreringslov med forskrift. Uavhengig av om tjenester utføres av andre enn kommunen selv så er det Karmøy kommune som plikter å sørge for at tjenestene utføres i samsvar med loven og tilhørende forskrifter. I tillegg vurderer tilsynet kommunens overholdelse av forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak.

1.1 Formålet med tilsyn etter integreringsloven

Målet med integreringsloven er at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Loven skal bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet. Dette er avgjørende for kunne nå FNs bærekraftsmål om god utdanning (mål 4) og anstendig arbeid (mål 8), både nasjonalt og globalt. Brudd på integreringsloven kan ha rettssikkerhetsmessige konsekvenser for deltagerne. Det kan også ha samfunnsøkonomiske konsekvenser gjennom forsinkelser i den enkeltes overgang til utdanning og arbeid. Forsinkelser kan føre til at det tar lengre tid før deltageren blir økonomisk selvstendig. Slike forsinkelser betyr økte offentlige utgifter til nye kvalifiseringstiltak og/eller ytterligere sosialhjelp. Samtidig tar det lengre tid før samfunnet kan benytte seg av de ressursene nyankomne innvandrere representerer.

Tilsynet skal medvirke til etterlevelse av loven og være et bidrag til kommunens arbeid med å sikre kvaliteten i sin tjenesteproduksjon. Vi viser til kommunens internkontrollplikt etter kommuneloven § 25-1.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for tilsynet er om kommunens forvaltning av integreringsloven tilfredsstiller kravene slik de går fram i §§ 13 og 31, om sluttmaal og varighet i introduksjonsprogrammet og i norskopplæringen. Tilsynet gjelder også forvaltningslovens bestemmelser knyttet til disse paragrafene. IMDI har besluttet at dette temaet skal være et nasjonalt tilsynsystema i perioden 2022-2024.

Personkretsen som er omfattet av integreringslovens ordninger med introduksjonsprogram og rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap er regulert i lovens §§ 8 og 26.

Kommunenenes tilbud til disse gruppene skal tilpasses deltagerens alder og utdanningsbakgrunn. Det skal differensieres for å sikre at den enkelte deltager får tilbud om kvalifisering i tråd med integreringslovens formål.

1.3 Om statlig tilsyn og kommuneloven

Statsforvalterens tilsyn skal utføres etter reglene i Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) kapittel 30 om statlig tilsyn. Statsforvalterens tilsyn er et lovlighetstilsyn, jf. kommuneloven § 30-2. Statsforvalteren kan føre tilsyn med oppfyllelsen av pliktene kommunen er pålagt i eller i medhold av lov.

Kommuneloven gir Statsforvalteren rett til innsyn i alle kommunale saksdokumenter og til å kreve at kommunale eller fylkeskommunale organer, folkevalgte og ansatte gir de opplysningene og meldingene som Statsforvalteren mener er nødvendige for å gjennomføre tilsyn, jf. kommuneloven § 30-3 første ledd. Statsforvalteren kan også foreta de undersøkelsene som anses som nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for innsyn og undersøkelser etter dette leddet.

Statsforvalteren kan gi pålegg til kommunen om å rette forhold som er i strid med bestemmelsene Statsforvalteren fører tilsyn med, jf. kommuneloven § 30-4.

1.4 Tilsyn etter integreringsloven

Integreringsloven § 48 gir Statsforvalteren hjemmel til å føre tilsyn med kapitlene 3 til 6 og §§ 39, 40 og 43. Statsforvalteren kan også føre tilsyn med plikten til å ha internkontroll etter kommuneloven § 25-1. Det betyr at det kan føres tilsyn med:

- Tidlig kvalifisering (§§ 5-7)
- Introduksjonsprogrammet (§§ 8-18)
- Introduksjonsstønad (§§ 19-25)
- Opplæring i norsk og samfunnskunnskap (§§ 26-37)
- Kompetansekrav for lærere (§ 39)
- Forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet (§ 40)
- Personregister og plikt til å registrere opplysninger (§ 43)

Tilsynet kan også omfatte forskrifter knyttet til disse lovbestemmelsene. I tillegg gjelder regler i forvaltningsloven med de særregler som følger av integreringsloven § 46. De ulovfestede saksbehandlingsreglene gjelder her som ellers i forvaltningen, som for eksempel krav til forsvarlig saksbehandling og forbud mot usaklig forskjellsbehandling.

1.5 Kommunens internkontrollplikt

Etter kommuneloven § 25-1 skal kommunen ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.

Selv om Statsforvalteren ikke fører særskilt tilsyn med kommunens plikt til internkontroll, vil likevel denne plikten kunne være en del av tilsynet.

1.6 Begreper

Disse begrepene brukes i Statsforvalterens konklusjon:

- *Lovbrudd/ brudd på regelverket*
er mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad*
er et kritikkverdig forhold som ikke omfattes av definisjonen for lovbrudd, men der tilsynet med utgangspunkt i krav fra myndighetene avdekker praksis som potensielt kan føre til lovbrudd.

Lovbrudd/brudd på regelverket skal rettes, mens merknader kan kommunen selv kan velge å ta hensyn til.

1.7 Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er i hovedsak gjennomført som et skriftlig tilsyn. Det er basert på gjennomgang av et utvalg deltagermapper, redegjørelse fra kommunen og annen skriftlig dokumentasjon. Konklusjonene i rapporten er kun et uttrykk for hva vi har sett gjennom den dokumentasjonen som forelå ved tilsynet. Rapporten gir ingen vurdering av kommunens forvaltning av integreringsloven på andre områder enn de som er undersøkt gjennom tilsynet.

Tilsynet er gjennomført slik:

1. Skriftlig varsel fra Statsforvalteren til kommunen om åpning av tilsyn 09.02.2022
2. Dokumentasjon fra kommunen 11.03.2022
3. Utsending av foreløpig rapport 09.05.2022
4. Tilbakemelding fra kommunen på foreløpig rapport 30.05.2022
5. Utsending av endelig rapport med vedtak om pålegg om retting uke 24 i 2022
6. Kommunens frist for retting av pålegg og innsending av erklæring om at slik retting er gjennomført **18.11.2022**

2. Kommunens organisering av arbeidet med integreringsloven

Sammen med øvrig dokumentasjon fikk Statsforvalteren tilsendt Samarbeidsavtale mellom NAV og Karmøy kommune v/Karmøy voksenopplæring (KVOS) i tråd med kravene som stilles i Veileder om samarbeid.

I denne går det fram at NAV Karmøy-Bokn har hovedansvaret for introduksjonsprogrammet og deltakeren, både innledningsvis, ved oppstart, i gjennomføringen og også oppfølging etter programtidens slutt. Ansvar for opplæring i norsk og samfunnskunnskap ligger til KVOS. Deltakere i introduksjonsprogrammet får opplæring etter FVO-modellen dersom de har grunnskoleopplæring for voksne som innhold i sitt program. Integreringsveilederne som har ansvar for oppfølging av den enkelte deltaker, ble i 2019 overført organisatorisk fra KVOS til NAV. Likevel slik at de er lokalisert i tilknytning til voksenopplæringen fysisk sett, noe som gir veilederne god oversikt over helheten. Endringen i organiseringen i introduksjonsordningen i 2019 innebar i tillegg at veilederne følger sine deltakere i hele 5-årsperioden for flyktningstipendet, noe som bidrar til at deltakeren blir ivaretatt også etter programtidens slutt. Dette er en endring som både NAV og KVOS opplever at fungerer godt. NAV anser at de har

større helhetlig oversikt over hvilke mulige tiltak som kan tilbys i introduksjonsprogrammet, i tillegg til at integreringsveilederne har større grad av fleksibilitet i forhold til hvordan de bruker egen tid og på hvilket arbeidsområde enn var tilfelle når disse var tilsatt i KVOS. Det er avtalefestet månedlige samarbeidsmøter mellom leder og veileder i NAV og på KVOS.

Så langt vi kan se benytter kommunen seg ikke av tjenester utenfor kommunen i integreringsarbeidet.

Etter gjennomføring av intervjuer 29.03.2022 fikk vi tilsendt oppdatert delegeringsreglement. Så vidt vi forstår er dette ikke signert og publisert, og vi oppfordrer kommunen til å sørge for at dette blir gjort snarest mulig.

Ifølge tall fra nasjonalt introduksjonsregister (NIR) hadde Karmøy kommune fattet vedtak for 7 deltagere med rett og plikt til introduksjonsprogram etter integreringsloven når vi vurderte tallene tidlig i 2022. I skrivende stund er dette tallet 14 stykker.

3. Lovkrav som er undersøkt i tilsynet

Integreringsloven § 13 pålegger kommunen å sette sluttmaal for deltagere i introduksjonsprogram, i henhold til deres alder og utdanningsbakgrunn. Lovens § 31 pålegger kommunen å sette norskmål for hver deltager, og det utdypes i forskriften at norskmålet skal settes med utgangspunkt i veiledende minimumsnivå.

Tilsynet har tatt utgangspunkt i kontrollspørsmål. Kontrollspørsmålene er utformet ut fra lovkravene de er ment å kontrollere. Kontrollspørsmålene skal dekke alle de forhold som skal undersøkes gjennom tilsynet. Følgende kontrollspørsmål skal besvares i tilsynet:

- Setter kommunen et konkret sluttmaal for den enkeltes deltagelse i introduksjonsprogrammet?
- Har kommunen fastsatt sluttmalet i samarbeid med den enkelte deltaker?
- Er sluttmaal og varighet i program i tråd med deltagerens alder og utdanningsbakgrunn, herunder om kommunen har sett hen til kompetansekartleggingen, karriereveiledningen, deltakerens interesser, motivasjon og deltakerens langsiktige mål når de har satt sluttmalet?
- Vurderer kommunen forlengelse når den ser at deltageren ikke når sitt sluttmaal innenfor programtiden?
- Setter kommunen et norskmål for den enkelte deltager ved oppstart av opplæring?
- Tar kommunen utgangspunkt i veiledende minimumsnivå når den setter norskmål ved oppstart av opplæring?
- Sørger kommunen for opplæring i et omfang og med en varighet som gjør at deltageren oppnår sitt norskmål?
- Tilfredsstiller kommunens vedtak kravene i forvaltningsloven?

3.1 Setter kommunen et slutt mål for deltagere i introduksjonsprogram, og fastsettes disse i samarbeid med den enkelte deltaker?

3.1.1 Rettslig grunnlag

Integreringsloven regulerer slutt mål og varighet av introduksjonsprogrammet. Det går fram av § 13 første ledd at kommunen skal sette slutt mål for den enkeltes deltakelse i introduksjonsprogrammet. Slutt målet skal reflektere hva deltageren skal oppnå innen programmet avsluttes, og skal være så konkret som mulig. Hvilket slutt mål som settes for den enkelte får betydning for varigheten av programmet. Både slutt målet og varigheten av programmet skal fastsettes i integreringsplanen som skal vedtas etter § 15. Slik får deltageren samlet informasjon om mål, varighet og annet innhold i programmet.

3.1.2 Dokumentasjon av kommunens praksis

Kommunen har som dokumentasjon på sin praksis sendt mapper for syv deltagere i introduksjonsprogram etter §13 i integreringsloven. I deltagermappene er det vedtak om introduksjonsprogram, vedtak om integreringsplan, vedtak om rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, integreringskontrakt, og enkelte journalnotater. Kommunen bruker IMDi sin mal for integreringsplan som utgangspunkt for vedtak. I tillegg har kommunen sendt inn en mal på vedtak om tildeling av program og introduksjonsstønad. Vi viser også til all øvrig innsendt dokumentasjon, og legger denne til grunn slik det også vil gå fram av listen over vedlegg helt sist i rapporten.

3.1.3 Statsforvalterens vurdering

Kommunen fatter rutinemessig vedtak om ett år i introduksjonsprogrammet for alle deltakerne vi har vurdert i dette tilsynet. Slutt målene for deltakerne varierer, men er i flere tilfeller vage og ikke definert ned til bransje i arbeidsliv eller utdanningsprogram i videregående opplæring. I de tilfellene hvor deltakeren skal oppnå deler av grunnskoleopplæringen, går det ikke fram hvilke fag dette gjelder eller hvor mye av grunnskolen som er ment å gjennomføres innenfor programtiden. Innholdet i programmene, og hvilke elementer som skal gjennomføres i hvilken tidsperiode, går i varierende grad fram.

I de eksemplene vi har vurdert kan det se ut som om det stort sett er opplæringen i norsk som er timefestet pr. uke. Opplæringen i samfunnskunnskap og de obligatoriske elementene er i hovedsak beskrevet å skulle gjennomføres et gitt semester, men uten å være nærmere tidsdefinert. For en del av deltakerne vil vi tro at opplæringen i norsk gis som fagopplæring innenfor grunnskoleopplæringen (FVO), men dette er ikke beskrevet.

I intervjuer har det kommet fram at deltakere på modul 3 og 4 har full opplæring i skole, mens dette ikke går fram av timefestingen i vedtakene. Arbeidsrettede tiltak er i liten grad omtalt, beskrevet eller timefestet og de er heller ikke begrunnet.

Når slutt målene for introduksjonsprogrammet er uklare, kan det også være mer uklart å vurdere hvilke innholdselementer som vil være egnet til at deltakeren kan oppnå sitt mål. Selv om det kan være krevende å sette et slutt mål i innledningen av programtiden, er det dette loven krever. Slik det går fram av integreringsplanene, journalnotatene og intervjuer, har vi all grunn til å tro at mål for programmet i stor grad fastsettes i samarbeid med deltaker. For Statsforvalteren fremstår det

som at det er nær og god kontakt mellom integreringsveileder og deltaker. Vi understreker imidlertid at introduksjonsprogrammet har som hensikt å være kvalifiserende enten til videre utdanning eller arbeidsliv, og at dette er hensikten med klare og konkrete mål allerede fra inngangen til programmet.

3.1.4 Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalteren finner etter dette at kommunen ikke setter tilstrekkelig konkrete sluttmaal for deltagerne i introduksjonsprogram.

3.2 Setter kommunen sluttmaal og varighet i program i tråd med deltagerens alder og utdanningsbakgrunn?

3.2.1 Rettslig grunnlag

Kriteriene for fastsettelse av sluttmaal og varighet kommer frem av integreringsloven § 13 andre til fjerde ledd. Kriteriene for forlengelse går frem av femte ledd. Programmet kan bare forlenges hvis det er grunn til å forvente at deltageren vil oppnå sitt sluttmaal med en forlengelse.

Deltagere som minimum har utdanning på videregående nivå fra før

Sluttmalet for deltagerne som minimum har utdanning på videregående nivå fra før skal være at deltageren kvalifiserer seg til høyere utdanning eller arbeid, jf. integreringsloven § 13 annet ledd første punktum. Med minimum utdanning på videregående nivå fra før menes en utdanning som tilfredsstiller utdanningskravet i GSU-listen (Generell studiekompetanse for utenlandske søkere). GSU-listen administreres av Nasjonalt Organ for Kvalitet i Utdanningen (NOKUT). I punkt 8.5.4.3 i Prop. 89 L (2019-2020) s. 81 er det presisert at med "minimum utdanning på videregående nivå fra før" menes en utdanning som kan gi generell studiekompetanse i Norge i henhold til GSU-listen. Deltageren behøver ikke å tilfredsstille språkkrauet i GSU-listen for å være omfattet av definisjonen. For deltagerne fra en del land kreves ett års høyere utdanning i tillegg til videregående opplæring for å tilfredsstille utdanningskravet i GSU-listen.

Noen deltagerne vil ha problemer med å kunne fremlegge dokumentasjon på utdanningen sin. Departementet har lagt til grunn at det er tilstrekkelig at det gjennom kompetansekartlegging og karriereveiledning er sannsynlig at den enkelte har gjennomført en utdanning som står på GSU-listen. Det kan oppstå tilfeller hvor det er tvil eller uenighet om den enkelte har en medbrakt kompetanse som kan gi generell studiekompetanse. I slike tilfeller skal den enkelte ha sluttmaal og program etter forslag til lovens § 13 tredje eller fjerde ledd, men det bør raskt igangsettes realkompetansevurdering. På bakgrunn av realkompetansevurderingen kan sluttmaal og programtid eventuelt justeres, hvis det viser seg nødvendig.

Bestemmelsen omfatter også de som har mer utdanning enn videregående nivå. Aktuelle sluttmaal for denne gruppen vil være at deltageren skal kvalifisere til høyere utdanning eller arbeid, definert ned til en bransje, få godkjent høyere utdanning, eller påbegynne en kompletterende utdanning.

For denne gruppen som har minimum utdanning på videregående nivå fra før skal programmet vare mellom tre til seks måneder, jf. § 13 andre ledd andre punktum, og kan forlenges med inntil seks måneder. Hvilken varighet som fastsettes innenfor denne rammen avhenger av sluttmalet og deltagerens behov.

Deltagere under 25 år som ikke har minimum utdanning på videregående nivå fra før

Sluttmål for deltagere under 25 år, som ikke har minimum utdanning på videregående nivå fra før, skal som hovedregel være fullført videregående opplæring, jf. § 13 tredje ledd. Unge i denne aldersgruppen har et langt liv i yrkesaktiv alder foran seg, og formell kompetanse i form av fullført videregående opplæring blir stadig viktigere for varig tilknytning til arbeidslivet. Vi viser til Prop. 89 (2019-2020), pkt. 8.5.4.4. Programmet for denne gruppen skal vare mellom tre måneder og tre år, og kan forlenges med inntil ett år. Dette innebærer at denne gruppen kan få til sammen fire års program.

Dersom deltagere i denne gruppen har andre sluttmaal enn fullført videregående opplæring, skal programmet vare mellom tre måneder og to år, og kan forlenges med inntil ett år. Disse deltagerne kan altså ikke ha introduksjonsprogram på mer enn tre år til sammen. Unntak for dette er dersom kommunen i løpet av programtiden ser at deltageren vil kunne fullføre videregående opplæring, og dermed endrer sluttmalet.

Øvrige deltagere

Med øvrige deltagere menes personer over 25 år som ikke har fullført videregående opplæring fra før. For denne gruppen skal sluttmalet være at den enkelte kommer i arbeid, eller fullfører hele eller deler av grunnskolen eller videregående opplæring, jf. § 13 fjerde ledd. Dette er en stor gruppe deltagere, og det vil følgelig være et større spenn i hvilket sluttmaal som skal settes. Programmet for denne gruppen skal vare mellom tre måneder og to år, og kan forlenges med inntil ett år. Dersom deltagere i denne gruppa har sluttmaal om fullført videregående opplæring, skal imidlertid programmet vare mellom tre måneder og tre år, og kan forlenges med inntil ett år.

Hvilket sluttmaal som settes må vurderes konkret ut fra den enkelte deltagers ønsker og forutsetninger sett i lys av tilbudet i kommunen. Mange Deltagere bør ha sluttmaal som er relatert til formell kompetanse, herunder grunnskole eller videregående opplæring. Sluttmaal om å komme i arbeid bør detaljeres ned til en bransje. Se Prop. 89 L (2019-2020) pkt. 8.5.4.5, s. 84-85.

Avslutning av program

Programmet avsluttes ved oppnådd sluttmaal eller varighet, lovens § 13 sjette ledd første punktum. Godkjent permisjon legges til programmets varighet, jf. andre punktum. Kommunen bør i samarbeid med andre aktører legge til rette for at deltagere som ikke oppnår sitt sluttmaal innenfor programtiden unngår avbrudd i kvalifiseringen, jf. tredje punktum.

Alderens betydning ved innvilgelse av oppholdstillatelse

Det er alderen da oppholdstillatelsen ble innvilget som er avgjørende for om en person er i målgruppen for introduksjonsprogram, jf. § 8 integreringsloven. Dersom en deltager for eksempel ikke har minimum videregående opplæring og var under 25 år da oppholdstillatelsen ble innvilget, skal sluttmalet som hovedregel være fullført videregående opplæring.

3.2.2 Dokumentasjon av kommunens praksis

Vi viser til de syv innsendte deltakerappene i sin helhet.

3.2.3 Statsforvalterens vurdering

Sluttmaal og varighet i program avhenger av deltagerens alder og utdanning. Vi har ikke fått tilsendt rutine for kommunens vurdering av deltakerens bakgrunn før fastsettelse av sluttmaal og varighet, men reglene for hvordan denne vurderingen skal gjøres går fram av alle vedtakene om integreringsplan som følger IMDi sin mal.

Blant deltakerne som er inkludert i dette tilsynet er det personer både over og under 25 år. Den klare intensjonen til lovgiver er at flest mulig skal fullføre videregående opplæring, og det er også dette som kan gi den lengste programtiden. Det har avgjørende betydning for varigheten av programmet hvilke kvalifikasjoner deltakeren har med seg og hvilke sluttmaal som settes. Deltakeren skal kvalifiseres så raskt som mulig, og hva som anses mulig baserer seg på tidligere kompetansenivå. Det er i flere tilfeller uklart om deltakere har tilsvarende grunnskole, eller også til og med videregående opplæring fra før. Det trekkes fram utfordringer med å framskaffe dokumentasjon, men deltakeren mener å ha slik utdanning. Vi har ikke fått noen eksempler på at Karmøy i samarbeid med deltaker beslutter å gjennomføre realkompetansevurdering. Uttalelser i intervju tyder på at KVOS anser dette for særlig tidkrevende og kostbart. Vi understreker at kommunen skal gjennomføre realkompetansevurdering i de tilfellene de antar at deltakere allerede har kompetanse tilsvarende hele eller deler av fag i grunnskolen. Deltakeren skal få vedtak om en programtid og et sluttmaal i tråd med reglene i §13, og kommunen må aktivt søke å avdekke i hvilken kategori deltakeren er og hvilken total varighet programmet dermed kan ha. Eventuell utvidelse skal først vurderes hvis det viser seg at deltakeren kan nå sluttmaålet ved slik utvidelse.

Vi har ikke mottatt dokumentasjon på at kommunen har foretatt konkrete vurderinger opp mot GSU-listen, eller at det har vært kontakt med NOKUT.

Vi har forståelse for at det er krevende å vurdere medbrakt kompetanse og utdanning når dokumentasjon ikke foreligger. Også dette er vurdert i Prop. 89 L, s. 81. Ved tvil vil det være riktig å sette sluttmaal etter § 13 tredje eller fjerde ledd, om å fullføre hele eller deler av videregående opplæring eller grunnskoleopplæring. Forutsetningen for å kunne gjøre dette er at det raskt settes i gang en realkompetansevurdering, slik at nivået eventuelt kan justeres. En realkompetansevurdering vil også være vesentlig for at deltageren kan få formalisert sin kompetanse, og vil kunne medføre at deltageren kan få avkortet hele eller deler av opplæringen. Noe av intensjonen bak ny integreringslov var nettopp å i større grad differensiere slik at deltagere med medbrakt kompetanse og utdanning skulle få mulighet til et raskere kvalifiseringsløp. Praksisen kommunen her viser for de som ikke kan dokumentere utdanning som de oppgir å ha, er dermed ikke i tråd med regelverket.

Når det gjelder avslutning av program og tillegg for godkjent permisjon, har deltagerne vært for kort tid i programmet til at det er relevant å undersøke nærmere i dette tilsynet.

3.2.4 Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalteren konkluderer etter dette med at kommunen ikke fastsetter sluttmaal og varighet i program i tråd med deltagernes alder og utdanningsbakgrunn.

3. 3 Vurderer kommunen forlengelse når de ser at deltageren ikke når sitt sluttmaal innenfor programtiden?

3.3.1 Rettslig grunnlag

Kriterier for forlengelse av introduksjonsprogram går frem av integreringsloven § 13 femte ledd. Programmet kan bare forlenges hvis det er grunn til å forvente at deltageren vil oppnå sitt sluttmaal med en forlengelse. Deltagere med minimum videregående utdanning fra før kan få forlenget programmet med inntil 6 måneder. Deltagere under 25 år uten videregående

utdanning fra før, kan få forlengelse inntil ett år. Øvrige deltagere (over 25 år uten opplæring på videregående nivå) kan få forlengelse inntil ett år.

Programmet avsluttes ved oppnådd slutt mål eller varighet, jf. § 13 sjette ledd. Godkjent permisjon legges til programmets varighet.

Kommunen bør samarbeide med andre aktører for å legge til rette for at deltagere som ikke oppnår sitt slutt mål innenfor programtiden unngår avbrudd i kvalifiseringen, jf. § 13 sjette ledd.

3.3.2 Dokumentasjon av kommunens praksis

Vi har ikke fått en rutine for vurdering av forlengelse av programtid, eller oversikt over hvem som har ansvar for å vurdere og vedta eventuell forlengelse, men viser til informasjonen slik den går fram av samarbeidsavtalen mellom NAV Karmøy-Bokn og Karmøy kommune og deltakermappene.

3.3.3 Statsforvalterens vurdering

Ved gjennomføring av tilsynet hadde ikke deltakerne vi har hatt tilsyn med gått ut sin vedtaksfestede programtid, og det er derfor vanskelig å vurdere dette spørsmålet. Vi vil likevel også under dette punktet peke på betydningen av å definere deltakerens tidligere kvalifikasjoner, da dette er avgjørende for lengden av programtid og lengde på eventuell utvidelse, jf. § 13. I vurderingen av deltakernes mapper går det likevel klart fram at NAV allerede ved oppstart har forutsatt til dels mye lengre programtid enn det i utgangspunktet fattes vedtak om, jf. datofesting for mål for opplæringen og når ulike tiltak skal gjennomføres. Vi har derfor grunn til å tro at kommunen vurderer forlengelse av programtiden.

3.3.4 Statsforvalterens konklusjon

Karmøy kommune har sannsynliggjort at den vil vurdere forlengelse i tråd med integreringsloven når den ser at deltageren ikke når sitt slutt mål innenfor programtiden.

3.4 Setter kommunen et norskmål for den enkelte deltager ved oppstart av opplæring?

3.4.1 Rettslig grunnlag

Integreringsloven § 31 regulerer krav til opplæring i norsk. Det følger av første ledd første punktum at deltagere som får opplæring i norsk skal oppnå et minimumsnivå. Det følger videre av samme bestemmelse at minimumsnivået utgjør deltagerens norskmål. Kommunen skal sørge for opplæring slik at minimumsnivået oppnås. Det er altså ikke lenger et visst antall timer som skal gjennomføres, slik det var etter introduksjonsloven.

Veiledende minimumsnivåer i norsk for ulike grupper deltagere er fastsatt i integreringsforskriften § 28. Gruppeinndelingen er basert på den enkelte deltagers utdanningsbakgrunn. Det generelle veiledende minimumsnivået er B1 i alle delferdigheter. Det følger av integreringsforskriften § 27 første ledd at ved oppstart av opplæringen skal det settes et norskmål i tråd med eller høyere enn minimumsnivået som følger av § 28. Norskmålet kan senere justeres opp eller ned ut fra deltakernes progresjon. Opplæringen skal imidlertid tilpasses den enkelte, og det er først når det foreligger forhold som det ikke kan tilpasses for, at norskmålet kan settes ned.

Varigheten av opplæringen er inntil tre år med tillegg av godkjent permisjon, jf. integreringsloven § 32. For deltagere med minimum utdanning på videregående nivå fra før er varigheten inntil 18 måneder med tillegg av godkjent permisjon.

For deltagere som er i introduksjonsprogram skal norskmålet fastsettes i integreringsplanen, jf. integreringsloven § 15. For deltagere som ikke er i introduksjonsprogram, skal norskmålet fastsettes i norskplanen, jf. integreringsloven § 34.

3.4.2 Dokumentasjon av kommunens praksis

Statsforvalteren viser til innsendt dokumentasjon ved de syv deltakermappene, sjekklister *nybosatte som skal inn i introduksjonsprogrammet* samt informasjon som kommer frem av intervjuer.

3.4.3 Statsforvalterens vurdering

Karmøy kommune er med i et forsøk i regi av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) (tidligere Kompetanse Norge). Modulforsøket heter FVO – forberedende voksenopplæring på nivået under videregående opplæring. Det kommer frem av nettsidene til Karmøy voksenopplæringssenter (KVOS) at kommunen har deltatt ordningen siden august 2019.² Opplæring ved KVOS skjer etter forsøkslæreplanene til FVO. Gjennom dette forsøket får introduksjonsdeltagere mulighet til å få norskopplæring samtidig med at de fullfører grunnskolen.

Kommunen har sendt inn en *sjekklister* for introduksjonsprogrammet i dokumentasjonen til Statsforvalteren. Dokumentet har form av en kortfattet rutinebeskrivelse for arbeidet med *nybosatte som skal inn i introduksjonsprogrammet*. Av dette fremgår det under punkt 5 at det samtidig med vedtak om introduksjonsprogram, senest 3 måneder etter bosetting, skal opprettes en integreringsplan. Statsforvalterne ser videre av de syv deltakermappene som er sendt inn at integreringsplanene er laget etter samme mal, og at norskplanen til deltakerne kommer frem som punkt 5 i denne. Av intervjuene får Statsforvalteren kjennskap til at integreringsplanen er et felles arbeidsdokument for NAV og KVOS, og at man fra hver sin kant skriver inn oppdateringer for deltakeren i planen. Statsforvalteren kan ikke finne andre rutinebeskrivelser som avklarer dette nærmere.

Statsforvalteren ser av deltakermappene vi har fått tilsendt at det i malen kommunen bruker for vedtak om introduksjonsprogram er listet opp hva innholdet i introduksjonsprogrammet *kan* være, og opplæring i norsk kommer frem av lista. Vi ser at deltakerne i sitt vedtak om introduksjonsprogram utover dette ikke får opplysninger om at norskmål beskrives i integreringsplanen. Vi finner det imidlertid dokumentert i integreringsplanene at norskmål går frem av vedtakene, jf. integreringsloven § 15 tredje ledd.

Av rutinedokumentet kommer det ikke frem hvem som fastsetter norskmål, eller når det skjer. Det går heller ikke frem av selve integreringsplanen til deltakerne. I vedtak fra KVOS om deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap står norskmålet beskrevet for den enkelte, og Statsforvalteren legger til grunn at det er KVOS som plasserer deltakerne inn på nivå i norsk.

² [Grunnskoleopplæring for voksne - Voksenopplæring \(karmoy.kommune.no\)](https://www.karmoy.kommune.no/tema/utdanning/utdanning-for-voksne/grunnskoleoppl%C3%A6ring-for-voksne)

3.4.4 Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalteren vurderer at Karmøy kommune ved oppstart av opplæring fastsetter et norskmål for deltagerne.

3.5 Tar kommunen utgangspunkt i veiledende minimumsnivå når den fastsetter norskmål ved oppstart av opplæring?

3.5.1 Rettslig grunnlag

Ved oppstart av opplæring etter integreringsloven kapittel 6 skal det fastsettes et individuelt norskmål for hver enkelt deltager. Dette følger av § 27 i integreringsforskriften. Norskmålet skal ved oppstart av opplæring være i tråd med eller høyere enn det som følger av de veiledende minimumsnivåer som er fastsatt i forskriften § 28. Nivåene i norsk for ulike grupper basert på den enkeltes utdanningsbakgrunn er slik:

- Deltagere som ikke har fullført grunnskole fra før, bør oppnå minimum nivå A2 i delprøvene i lytteforståelse, leseforståelse og skriftlig fremstilling og nivå B1 i delprøve i muntlig kommunikasjon.
- Deltagere som har fullført grunnskole fra før, bør oppnå minimum nivå B1 i delprøvene i lytteforståelse, leseforståelse og skriftlig fremstilling og i delprøve i muntlig kommunikasjon.
- Deltagere som har minimum utdanning på videregående nivå fra før, bør oppnå minimum nivå B1 i delprøvene i lytteforståelse, leseforståelse og skriftlig fremstilling og B2 i delprøve i muntlig kommunikasjon.
- Deltagere som har minimum utdanning på videregående nivå fra før og som har behov for å dokumentere nivå B2 i alle delferdigheter, bør ha dette som norskmål.
- Deltagere som får sin norskopplæring i videregående opplæring, bør oppnå standpunktkarakter 2 eller høyere i faget norsk.
- Deltagere som får sin norskopplæring i grunnskole, bør enten oppnå standpunktkarakter 2 eller høyere i faget norsk eller oppnå minimum nivå A2 i delprøvene i lytteforståelse, leseforståelse og skriftlig fremstilling og nivå B1 i delprøve i muntlig kommunikasjon.

Deltagerens norskmål skal ved oppstart tilsvare det veiledende minimumsnivået eller høyere, men kan senere justeres opp eller ned ut fra deltagerens progresjon, jf. integreringsforskriften § 27. Det følger av samme bestemmelse andre ledd at ved raskere progresjon enn forventet bør minimumsnivået justeres opp. Videre følger det av tredje ledd at dersom deltagerens progresjon tilsier at vedkommende ikke vil kunne nå minimumsnivået, kan nivået justeres ned. Opplæringen skal imidlertid tilpasses den enkelte, og det er først når det foreligger forhold som det ikke kan tilpasses for, at norskmålet kan settes ned. Det presiseres også i Prop. 89 L pkt. 10.3.4.2 at det er først når deltagerens progresjon tilsier at vedkommende sitt norskmål er urealistisk at målet bør justeres ned. Norskmålet bør kun justeres ned ett nivå om gangen. Statsforvalteren viser ellers til rettslig grunnlag under pkt. 3.4.1.

3.5.2 Dokumentasjon av kommunens praksis

Statsforvalteren viser til innsendt dokumentasjon ved de syv deltakermappene, *samarbeidsavtalen mellom Karmøy kommune og NAV Karmøy-Bokn* samt informasjon som kommer frem av intervjuer.

3.5.3 Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren ser av *samarbeidsavtalen mellom Karmøy kommune og NAV Karmøy-Bokn om introduksjonsprogrammet* at KVOS skal *sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap tilpasset behovet for den enkelte deltaker*. Utover dette kan ikke Statsforvalteren se ut fra dokumentasjonen som er sendt inn at Karmøy kommune har rutinebeskrivelser for måten deltakerne blir kartlagt i norsk, hvem som skal gjøre det og plassere deltaker på riktig norsknivå, og når dette skal skje.

I vedtak om integreringsplan i deltakermappene viser kommunen til integreringsforskriften § 28 for informasjon om veiledende minimumsnivå, og nivåene er også referert i planen. Statsforvalteren vil opplyse om at det står feil i integreringsplanen når det vises til § 28 i *integreringsloven*. Deltagere får sin norskopplæring gjennom modulforsøket. I vedtak om integreringsplan beskrives datofestede delmål for opplæring i norsk gjennom de ulike modulene. Loggnotater viser at språknivå også tas opp i samtale med deltagerne.

I integreringsplanene er det spesifisert hvilke nivåer lovverket beskriver i integreringsforskriften § 28. Av de 7 deltakermappene Statsforvalteren har sett på vurderer vi at kommunen legger til grunn deltagers opplysninger om utdanningsbakgrunn når norskmål skal settes, og at de settes i tråd med nivåene som er beskrevet.

Statsforvalteren ser videre av vedtakene KVOS fatter at det henvises til relevant lovverk. Deltakerens bakgrunn blir imidlertid ikke tatt med i begrunnelsen for at norskmålet settes slik det gjør i vedtaket, og det vises heller ikke til § 28 i integreringsforskriften, som beskriver norskmål nærmere.

Det er bra at avtalen mellom kommunen og NAV avklarer at ansvaret for opplæringen i norsk er hos KVOS. Kommunen kunne med fordel ha skriftliggjort flere av sine rutiner for fastsettelse av norskmål i tråd med veiledende minimumsnivå, og sørget for at vedtakene om norskopplæringen også grunngir tydeligere hvorfor den enkelte deltaker er plassert på et gitt nivå.

3.5.4 Statsforvalterens konklusjon

Karmøy kommune tar utgangspunkt i veiledende minimumsnivå når den fastsetter norskmål ved oppstart av opplæring.

3.6 Sørger kommunen for opplæring i et omfang og med en varighet som gjør at deltageren oppnår sitt norskmål?

3.6.1 Rettslig grunnlag

Det går frem av integreringsloven § 31 at kommunen og fylkeskommunen skal sørge for opplæring slik at deltageren oppnår sitt minimumsnivå. Norskplanen skal angi omfanget for opplæringen som deltageren skal gjennomføre og kommunen skal tilby, jf. § 34. Omfanget skal

være tilstrekkelig til at deltageren kan nå sitt norskmål. Det vil dermed være opp til kommunen å tydeliggjøre hvor mange timer deltageren minimum skal få tilbud om per uke, jf. pkt. 10.6.4 i Prop. 89 L (2019-2020). Det må tilbys opplæring med tilstrekkelig intensitet og kvalitet slik at deltageren kan nå minimumsnivået innenfor varigheten som følger av integreringsloven § 32. Vi viser til igjen til nevnte Prop. s. 182, merknader til § 31. Videre viser vi til pkt. 10.4.4 s. 133, hvor det fremgår at kommunen må sørge for opplæring slik at deltageren *realistisk* kan oppnå minimumsnivået i norsk.

Forskrift om læreplan i norsk for voksne innvandrere omtaler også i kapittel 2 organiseringen, tilretteleggingen og rammer for opplæringen. Det fremgår her at det er opp til den som tilbyr opplæringen å organisere den på en slik måte at deltakernes læringsforutsetninger, behov og mål blir ivaretatt. Omfanget av opplæringen skal tilpasses den enkelte deltager. Deltagere som kan ha rask progresjon og deltagere med lærevansker, skal få et tilbud som ivaretar dette jf. Prop. 89 pkt.10.6.

Et individuelt tilrettelagt opplæringstilbud forutsetter også at kommunen justerer minimumsnivået opp ved raskere progresjon enn forventet, jf. forskrift til integreringsloven § 27. Likeledes at kommunen justerer nivået ned dersom deltagerens progresjon tilsier det, men da ikke mer enn ett nivå ned om gangen.

Deltagerens norskmål skal ta utgangspunkt i de veiledende nivåene. Kommunens og deltagerens påvirkning på nivået ved utarbeidelse av deltagerens norskmål er derfor begrenset, men deltageren og kommunen skal sammen legge opp et opplæringsløp som gjør det mulig for deltageren å nå sitt norskmål, jf. § 34 i integreringsloven.

Kommunens plikt til å gi tilbud om norskopplæring gjelder under forutsetning av at den enkelte deltar aktivt i opplæringen. Kommunen kan ellers stanse norskopplæringen, se punkt 10.8.4. Deltagerens, kommunens og fylkeskommunens forpliktelse til å delta i eller tilby opplæring i norsk er innenfor ytre rammer på 18 måneder eller 3 år med tillegg av godkjent permisjon, eller oppfylt når deltageren når sitt norskmål jf. § 32.

3.6.2 Dokumentasjon av kommunens praksis

Statsforvalteren viser til innsendt dokumentasjon ved de syv deltakermappene, *samarbeidsavtalen mellom Karmøy kommune og NAV Karmøy-Bokn* samt informasjon som kommer frem av intervjuer

3.6.3 Statsforvalterens vurdering

I Karmøy kommune er det KVOS som tilbyr norskopplæring. Kommunen har ikke sendt egne rutiner for vurdering av omfanget av og varigheten av norskopplæringen for deltakere i introduksjonsprogram.

Kommunen har som dokumentasjon lagt ved vedtak om integreringsplan, og for deltakere som er i introduksjonsprogram er norskplanen en del av integreringsplanen. I integreringsplanen går det frem antall timer tildelt i norsk pr uke fram til sommeren 2022. Statsforvalteren ser at dette følger av kommunens praksis med å gi alle deltakerne ett års introduksjonsprogram i første omgang, og at beskrivelsen av norskopplæringen følger denne tidsavgrensningen. Det står også periode for gjennomføring og fremdrift i norskopplæringen, men Statsforvalteren kan ikke se det

oppgis et totalt antall timetall for opplæringen. Det går frem av loggnotater at deltakerne involveres i samtaler om opplæringens omfang og progresjon.

Statsforvalteren ser at det ikke er lagt ved timeplaner for deltakerne, men av intervjuene kommer det frem at deltakerne får egne timeplaner. Statsforvalteren ser videre at det angis 16 timer norsk pr uke for alle 7 deltakere.

Vi stiller oss noe undrende til at alle deltakerne vi har fått tilsendt mappene til, har samme antall norsktimer i uken. Vi savner en begrunnelse for disse avgjørelsene. Det ville vært naturlig at de som hadde forutsetninger til å nå et høyere nivå i norsk, kanskje kunne hatt enda flere norsktimer per uke. Ved mer intensiv norskopplæring ville noen kunne ha justert opp nivået sitt. Av intervjuene kommer det fram at deltakere som er i modul 3 og 4 får mer enn 16 timer. Statsforvalteren vurderer også at deltakelse i FVO tilsier at dette timetallet ville kunne variere fra deltaker til deltaker. I beskrivelsen av andre arbeids- og utdanningsrettede elementer i integreringsplanen er FVO grunnskole skrevet inn uten at det er spesifisert nærmere timetall, opplæringsperiode eller progresjon. Deltakerne har vært for kort tid i norskopplæringen til at det har vært mulig i dette tilsynet å se om de har nådd målet sitt innen programtiden.

På samme sted i integreringsplanen står det også beskrevet andre elementer i programmet som omhandler språkopplæring, eksempelvis språkopplæring ved NAV, sommer-, høst og vinterskole, språktrening ved UNIK senter etc. Heller ikke disse er angitt med timetall, og det fremkommer heller ikke nærmere beskrivelse av hva språkopplæringen ved disse elementene går ut på.

På bakgrunn av dokumentasjonen vurderer Statsforvalteren at deltakerne får norskopplæring, men norskplanen fremstår som for lite spesifikk når det gjelder varighet og omfang av språkopplæringen. Det er derfor uklart om kommunen tilbyr norskopplæring i et omfang og med en varighet som tilsier at deltakeren realistisk bør kunne nå sitt norsknivå i løpet av den perioden opplæringen varer.

Statsforvalteren vil også vise til at alle deltakerne i mappene vi har fått tilsendt har fått innvilget introduksjonsprogram i ett år. Det bidrar også til at varigheten og omfanget av språkopplæringen ikke kommer så tydelig fram som det burde gjort.

3.6.4 Statsforvalterens konklusjon

Karmøy kommune sørger ikke for opplæring i et omfang og med en varighet som gjør at deltakerne kan nå sitt norskmål.

3. 7 Tilfredsstiller kommunens vedtak kravene i forvaltningsloven?

3.7.1 Rettslig grunnlag

Det følger av integreringsloven § 46 at forvaltningsloven (fvl.) gjelder med de særregler som er fastsatt i loven her. Dette betyr at de generelle reglene i forvaltningsloven om enkeltvedtak gjelder, og også at særreglene for enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse, jf. §§ 18-19, 23-25, 27 og 32. Disse bestemmelsene beskriver blant annet at:

- Part i saken skal varsles før vedtak treffes og gis anledning til å uttale seg innen en nærmere angitt frist, jf. forvaltningsloven § 16. Dersom det klart går fram at vedtaket er utarbeidet i samarbeid med deltaker, vil denne med dette anses å være varslet.
- Et enkeltvedtak skal være *skriftlig*, jf. forvaltningsloven § 23.
- Enkeltvedtaket skal *begrunnes*, jf. forvaltningsloven § 24. Dette innebærer at begrunnelsen skal vise til de *regler og faktiske forhold* vedtaket bygger på, jf. forvaltningsloven § 25. De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn bør også nevnes.
- Deltageren skal så snart som mulig få *skriftlig underretning* om den individuelle planen, jf. forvaltningsloven § 27. I denne underretningen skal deltageren få opplysninger om klageadgangen, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage, samt retten etter § 18, jf. § 19 til å se sakens dokumenter.

Dersom noen av de nevnte kravene i forvaltningsloven ikke er oppfylt vil det foreligge lovbrudd.

Integreringslovens § 46 andre ledd gir en oversikt over avgjørelsene etter loven som regnes som enkeltvedtak. Dette gjelder blant annet tildeling av introduksjonsprogram, opplæring i norsk og samfunnskunnskap, utarbeidelse og vesentlig endring av integrerings- og norsksplan.

3.7.2 Dokumentasjon av kommunens praksis

Relevant dokumentasjon å vurdere under dette kapittelet er samarbeidsavtalen mellom Karmøy kommune og Nav Karmøy-Bokn som ikke bare omhandler selve ansvarsfordelingen mellom instansene, men også oppfølging av deltakerne gjennom ulike trinn i introduksjonsprogrammet. I tillegg kommer *sjekkliste for Nybosatte som skal inn i introduksjonsprogrammet etter integreringsloven*, og de syv deltakermappene med samlede vedtak for programmet.

3.7.3 Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren oppfatter dokumentasjonen slik at den viser at deltakeren er delaktig i utformingen av de ulike vedtakene om tildeling av program, integreringsplan og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Dette kommer også klart fram i intervjuene vi gjennomførte i Karmøy 29.03. Kravet til forhåndsvarsel før vedtak anses derfor oppfylt, og eget skriftlig varsel som overflødig. Alle vedtakene er skriftlige og fattet innenfor tremånedersfristen etter bosetting. Kommunen bruker IMDi sin mal for introduksjonsplan. Dette er positivt, og egnet til å sikre at ansvarlige får med alle delene av et introduksjonsprogram og at eventuelle nye integreringsveiledere raskt kan få oversikt over og sette seg inn i saken.

Som lovgrunnlaget viser i kapittel 3.7.1, så skal alle vedtak begrunnes. Dette innebærer at kommunen først forklarer rettigheten eller plikten som står beskrevet i en lovbestemmelse, eksempelvis at sluttmaal som hovedregel skal være å fullføre videregående opplæring for de under 25 år som ikke har dette fra før, jf. § 13 tredje ledd. Deretter beskrives de faktiske forhold som gjelder for deltakeren; alder og tidligere oppnådd kompetansenivå, og til slutt kommer man til en konklusjon som i dette tilfellet er sluttmalet for introduksjonsprogrammet. Alle tiltakene som kommunen tilbyr som innhold i programmet er en del av begrunnelsen, det vil si at de skal støtte opp mot og være begrunnet i hvordan nå sluttmalet. Som vi har vært inne på i kapitlene 3.3-3.6. mener vi at arbeidsrettede tiltak i liten grad er beskrevet for deltakere som har deltakelse i arbeidslivet som sluttmaal. Videre så mener vi at enkelte av tiltakene for deltakere som har utdanningsrettede sluttmaal ikke er egnet til å bidra til måloppnåelse. Med andre ord er de

midlene Karmøy kommune velger å tilby, ikke alltid begrunnet i å oppfylle deltakernes sluttmaal for introduksjonsprogrammet. Det er svært viktig at deltakerne bruker all tiden i programmet på obligatoriske elementer, formell kvalifisering eller kvalifisering til arbeidslivet.

Så langt vi kan se oppfyller de ulike vedtakene formalkravene som gjelder for enkeltvedtak; informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og fremgangsmåte ved klage. Kommunen har lagt ved nye maler som viser at de nå har med informasjon om retten til å se sakens dokumenter.

3.7.4 Statsforvalterens konklusjon

Kommunens enkeltvedtak tilfredsstiller ikke kravene i forvaltningsloven, ved mangelfull begrunnelse for enkelte av vedtakene.

4. Våre reaksjoner

4.1 Pålegg om retting

Med hjemmel i introduksjonsloven § 13 og § 31 og som følge av det som går fram av kapittel 3, fant Statsforvalteren at dere ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger dere å rette opp følgende, jf. kommuneloven § 30-4:

4.1.1 Kommunen må sette slutt mål og varighet i program i tråd med deltageres alder og utdanningsbakgrunn

Karmøy kommune må i den forbindelse sørge for at:

- a. fastsette slutt mål som er konkrete definert ned til utdanningsprogram eller bransje/yrke i arbeidslivet
- b. dersom det er tvil om deltageres formelle kompetanse, må deltageren få mulighet til å dokumentere sin kompetanse gjennom realkompetansevurdering
- c. fastsette slutt mål og varighet etter deltakerens formelle og reelle kompetanse

4.1.2 Kommunen må ta utgangspunkt i veiledende minimumsnivå når den setter norskmål ved oppstart av opplæring

Karmøy kommune må i den forbindelse sørge for at:

- a. deltakerne i introduksjonsprogrammet får opplæring i et omfang og med en varighet som gjør at deltakerne kan nå sitt slutt mål.

4.1.3 Kommunens enkeltvedtak må tilfredsstillе alle kravene i forvaltningsloven

Karmøy kommune må i den forbindelse se til at:

- a. alle vedtak har en begrunnelse basert på den regel og de faktiske forhold vedtakene bygger på

5 Oppfølging av påleggene om retting

Dere skal straks iverksette tiltak for å rette lovbruddene som er påpekt i rapporten. Når dere har rettet forholdene som ligger til grunn for påleggene om retting, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Fristen er **18.11.2022**. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

6 Dere kan klage på påleggene om retting

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket. Hvis dere vil klage, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, IMDi, som avgjør saken. I forvaltningsloven § 32

kan dere se hvordan dere skal utforme klagen. Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av IMDi, jf. forvaltningsloven § 42.

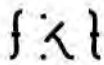
Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

7 Dokumentasjon og øvrig informasjon som er grunnlag for vedtak om pålegg

- Dokumentasjon innsendt fra Karmøy kommune mottatt her 14.03.2022
Vedlegg:
 1. Organisasjonskart for organiseringen av introduksjonsprogrammet i Karmøy kommune
 2. Delegering av myndighet
 3. Samarbeidsavtale mellom Karmøy kommune og NAV Karmøy-Bokn om introduksjonsprogrammet
 4. Sjekkliste nybosatte som skal inn i introduksjonsprogrammet etter integreringsloven
- Syv deltagermapper med dokumentasjon:
 1. Vedtak om introduksjonsprogram
 2. Integreringskontrakt
 3. Integreringsplan
 4. Kartleggings skjema NAV Karmøy flyktningeteamet
 5. Vedtak: Deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap (KVOS)
- Intervjuer 29.03.2022, i NAV Karmøy-Bokns lokaler i Kopervik
 1. Nora Olsen Sund, kommunalsjef helse og omsorg, Karmøy kommune
 2. Kari Eliassen Hauge, rektor, Karmøy voksenopplæringssenter (KVOS)
 3. Arne Fagerland, avdelingsleder flyktningeavdelingen, NAV Karmøy-Bokn
 4. Anne Ferkingstad, integreringsveileder, NAV Karmøy-Bokn

STATSFORVALTEREN I ROGALAND

Statens Hus, Lagårdsveien 44, Pb. 59, 4001 Stavanger | sfropost@statsforvalteren.no |

Forum for
kontroll og tilsyn

MØTEPROTOKOLL

Møte: Årsmøte 2022
Tid: 8. juni 2022 | kl. 16.20 – 17.05
Sted: Lily Country Club, Kløfta

Saksliste:

Saknr.	Sak:
ÅS 1/2021	Registrering av årsmøtedelegater
ÅS 2/2021	Konstituering av årsmøte 2022
ÅS 3/2021	Godkjenning av innkalling og saksliste
ÅS 4/2021	Styrets årsmelding 2021
ÅS 5/2021	Årsregnskap og revisjonsberetning 2021
ÅS 6/2021	Medlemskontingent 2023
ÅS 7/2021	Handlingsplan 2022-2023
ÅS 8/2021	Årsbudsjett 2023
ÅS 9/2021	Innkomne forslag fra medlemmer
ÅS 10/2021	Valg av styre
ÅS 11/2021	Valg av valgkomite
ÅS 12/2021	Valg av revisor

8. juni 2022

Rita Holberg,
Leder, kontrollutvalget i Fredrikstad

Hogne Haktorson,
Kontrollsjef Vestland
fylkeskommune, sekretariat for
kontrollutvalet

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo / +47 414 71 166 / fkt@fkt.no / www.fkt.no

ÅS 1/2022 REGISTRERING AV ÅRSMØTEDELEGATER

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet godkjenner registreringen. Den innebærer at xx av medlemmene var til stede på årsmøte 2022.

Behandling i møte:

Registreringen viste at det var 52 medlemmer til stede på årsmøtet.

Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet godkjenner registreringen. Den innebærer at 52 av medlemmene var til stede på årsmøte 2022.

ÅS 2/2021 KONSTITUERING AV ÅRSMØTE 2022

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet foretar følgende konstituering for årsmøte 2022:

Dirigent	Tage Pettersen (styreleder)	
Referenter	Anne-Karin F Pettersen (generalsekretær)	Liv Tronstad (Konsek Trøndelag IKS)
Til å underskrive protokollen	(forslag legges frem i møtet)	(forslag legges frem i møtet)

Behandling i møte:

Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Styret innstilte også på at Rita Holberg og Hogne Haktorson skulle skrive under protokollen. Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet foretar følgende konstituering for årsmøte 2022:

Dirigent	Tage Pettersen (styreleder)	
Referenter	Anne-Karin F Pettersen (generalsekretær)	Liv Tronstad (Konsek Trøndelag IKS)
Til å underskrive protokollen	Rita Holberg (Leder, kontrollutvalget i Fredrikstad kommune)	Hogne Haktorson (Kontrollsjef, Vestland fylkeskommune, sekretariat for kontrollutvalet)

ÅS 3/2022 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet godkjenner innkalling og sakliste

Behandling i møte:

Årsmøte godkjente enstemmig innkalling og sakliste til årsmøte 2022.

Vedtak:

Årsmøtet godkjenner innkalling og sakliste

ÅS 4/2022 STYRETS ÅRSMELDING 2021

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet godkjenner styrets årsmelding for 2021.

Behandling i møte:

Generalsekretæren orienterte om saken. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet godkjenner styrets årsmelding for 2021

ÅS 5/2022 ÅRSREGNSKAP OG REVISJONSBERETNING FOR 2021

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet godkjenner årsregnskap og revisjonsberetning for 2021.

Behandling i møte:

Styreleder orienterte om saken. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet godkjenner årsregnskap og revisjonsberetning for 2021.

ÅS 6/2022 MEDLEMSKONTINGENT 2023

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet fastsetter følgende medlemskontingentsatser for 2023.

Kategori	Kontingent 2023 (ingen økning fra 2022)
Kommune 0 - 5 000 innb.	3 700
Kommuner 5 001 - 10 000 innb.	7 500
Kommuner 10 001 – 20 000 innb.	9 700
Kommuner 20 001 - 50 000 innb.	13 000
Kommuner med mer enn 50 000 innb.	16 000
Fylkeskommuner	16 000
Sekretariater	9 700

Behandling i møte:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet fastsetter følgende medlemskontingentsatser for 2023.

Kategori	Kontingent 2023 (ingen økning fra 2022)
Kommune 0 - 5 000 innb.	3 700
Kommuner 5 001 - 10 000 innb.	7 500
Kommuner 10 001 – 20 000 innb.	9 700
Kommuner 20 001 - 50 000 innb.	13 000
Kommuner med mer enn 50 000 innb.	16 000
Fylkeskommuner	16 000
Sekretariater	9 700

ÅS 7/2022 HANDLINGSPLAN 2022-2023

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet fastsetter handlingsplan for 2022-2023 som forelagt.

Behandling i møte:

Generalsekretæren orienterte om saken. Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet fastsetter handlingsplan for 2022-2023 som forelagt.

ÅS 8/2022 ÅRSBUDSJETT 2023

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet fastsetter FKTs årsbudsjett for 2023 som forelagt.

Behandling i møte:

Styreleder orienterte om saken. Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet fastsetter FKTs årsbudsjett for 2023 som forelagt.

ÅS 9/2022 INNKOMNE FORSLAG FRA MEDLEMMER

Innstilling til vedtak:

I vedtektenes punkt 3 «Hovedoppgaver» inntas følgende kulepunkt 5:

- fremme og styrke kontrollutvalgenes og sekretariatenes uavhengighet

Behandling i møte:

Forslagstiller orienterte om bakgrunnen for forslaget. Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

I vedtektenes punkt 3 «Hovedoppgaver» inntas følgende kulepunkt 5:

- fremme og styrke kontrollutvalgenes og sekretariatenes uavhengighet

ÅS 10/2022 VALG AV STYRE

Forslag fra valgkomiteen

Styremedlemmer:

Tage Pettersen (2022-2024)	Gjenvalg	Leder, kontrollutvalget Moss kommune
Jane Anita Aspen (2022-2023)	Ny	Daglig leder, Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rita Holberg (2022-2024)	Gjenvalg	Leder, kontrollutvalget Fredrikstad kommune
Terje Engvik (2022-2024)	Ny	Medlem, kontrollutvalget i Sunnfjord kommune
Tom Øyvind Heitmann (2021-2023)	Ikke på valg	Rådgiver, Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS

Liv Tronstad (2021-2023)	Ikke på valg	Seniorrådgiver, Konsek Trøndelag IKS
--------------------------	--------------	--------------------------------------

Varamedlemmer:

1. vara politikere	Henning Warloe (2022-2024)	Ny	Leder, kontrollutvalget Bergen kommune
2. vara politikere	Sven Castberg (2022-2024)	Gjenvalg	Leiar, kontrollutvalet Ørsta kommune
1. vara sekretærer	Solveig Kvamme (2022-2023)	Ny	Rådgjevar, Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS
2. vara sekretærer	Hilde Rasmussen Nilsen (2021-2023)	Ikke på valg	Rådgjevar, Kontrollutvalgssekretariatet Bergen kommune

Leder: Tage Pettersen (2022-2023)

Nestleder: Jane Anita Aspen (2022-2023)

Behandling i møte:

Valgkomiteens nestleder presenterte forslaget. Det var ingen som ønsket skriftlig avstemming. Det ble først votert over medlemmer, deretter varamedlemmer, og til slutt ble leder og nestleder valgt..

Forslaget fra valgkomiteen ble enstemmig vedtatt på alle punktene.

Vedtak:

1 Som styremedlemmer velges:

- Tage Pettersen (2022-2024) Leder, kontrollutvalget Moss kommune (gjenvalg)
- Jane Anita Aspen (2022-2023) Daglig leder, Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal (ny)
- Rita Holberg (2022-2024) Leder kontrollutvalget, Fredrikstad kommune (gjenvalg)
- Terje Engvik (2022-2024) Medlem, kontrollutvalget i Sunnfjord kommune (ny)

2 Som varamedlemmer velges:

- 1. vara politikere, Henning Warloe (2022-2024) Leder, kontrollutvalget Bergen kommune (ny)
- 2. vara politikere, Sven Castberg (2022-2024) Leiar, kontrollutvalet Ørsta kommune (gjenvalg)
- 1. vara sekretærer, Solveig Kvamme (2022-2023) Radgjevar, Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS (ny)

3 Som styreleder for ett år velges: Tage Pettersen

4 Som nestleder for ett år velges: Jane Anita Aspen

ÅS 11/2022 VALG AV VALGKOMITE

Innstilling til vedtak:

Valgkomitéens medlemmer:

- Arild Røen, Samnanger kommune (2022-2023) (ønsker gjenvalg kun for ett år)
- Anita Gilde, Skaun kommune (2022-2024) (gjenvalg)
- Berit Pauline Pedersen, K-sekretariatet (ikke på valg)
- Lars Hansen, Salten kontrollutvalgssekretariat (ikke på valg)

Varamedlemmer:

- Jon Jæger Gåsvatn, Sarpsborg kommune (2022-2024) (gjenvalg)
- Torill Bakken Kontrollutvalg Fjell IKS (ikke på valg)

Leder: Lars Hansen (2022-2023)

Nestleder: Arild Røen (2022-2023)

Behandling i møte:

Det ble først votert over medlemmer, deretter varamedlemmer, og til slutt ble leder og nestleder valgt. Forslaget fra styret ble enstemmig vedtatt på alle punktene.

Vedtak:

- 1 Som medlemmer til valgkomiteen velges:
 - Arild Røen, Samnanger kommune (2022-2023) (gjenvalg)
 - Anita Gilde, Skaun kommune (2022-2024) (gjenvalg)
- 2 Som varamedlemmer til valgkomiteen velges:
 - Jon Jæger Gåsvatn, Sarpsborg kommune (2022-2024) (gjenvalg)
- 3 Som leder og nestleder velges:
 - Leder: Lars Hansen (2022-2023)
 - Nestleder: Arild Røen (2022-2023)

ÅS 12/2022 VALG AV REVISOR

Innstilling til vedtak:

Valg av revisor (ett år):

- Bjørn Gulbrandsen, rådgiver Østfold kontrollutvalgssekretariat

Behandling i møte:

Styrets innstilling til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Valg av revisor (ett år):

- Bjørn Gulbrandsen, rådgiver Østfold kontrollutvalgssekretariat

Forum for
kontroll og tilsyn

.....

VEILEDER

Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

Innhold

Oppsummering av anbefalinger	3
1. Innledning	4
2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller	6
2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret	6
2.2 Rolleavklaringer	6
3. God forvaltningsskikk	8
3.1 God forvaltningsskikk	8
3.2 Skriftlige henvendelser	8
3.3 Muntlige henvendelser	9
3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt	10
4. Sekretariatets behandling av henvendelser	12
4.1 Ulik praksis	12
4.2 Forslag til fremgangsmåte	12
5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser	13
5.1 «Trafikklysmodellen»	13
5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat	13
6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser	15
6.1 Ressurser	15
6.2 Valg av kontrollhandlinger	15
7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid	16
7.1 Informasjon til innbyggere og andre	16
7.2 Kommunikasjonsstrategi	16
VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget	17
VEDLEGG 2 Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret	19
VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?	20

Oppsummering av anbefalinger

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

1. Innledning

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid med å føre kontroll med den kommunale forvaltningen.

Henvendelser kan være generelle innspill til tema og områder for revisjon eller andre kontrollhandlinger. Slike henvendelser bør sees i sammenheng med kontrollutvalgets planarbeid.

Henvendelser kan også være tips om mer konkrete og mulige kritikkverdige forhold. Denne veilederen gir først og fremst råd om hvordan denne type henvendelser kan håndteres. Henvendelser kan for eksempel komme fra innbyggere, folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media, organisasjoner og revisor.

Veilederen er ment å være et supplement til Kontrollutvalgsboka.¹

I en uformell spørreundersøkelse som ble gjennomført blant deltakerne på FKTs fagkonferanse i 2021, svarte 65 prosent ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid. 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket.

Det er få kontrollutvalg og sekretariat som har avtalt faste rutiner for hvordan henvendelser skal mottas og følges opp. På bakgrunn av dette opprettet FKT en arbeidsgruppe i juni 2021. Arbeidsgruppen fikk i oppdrag å utarbeide en veileder for hvordan kontrollutvalget kan håndtere henvendelser.

Arbeidsgruppen har bestått av: Henning Warloe kontrollutvalget i Bergen, Trond Egil Nilsen kontrollutvalget i Måsøy, Solveig Kvamme Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS, Ragnhild

Aashaug Kontrollutvalg Fjell IKS, Hilde Rasmussen Nilsen 2. vara til styret og Anne-Karin F Pettersen generalsekretær.

Høsten 2021 gjennomførte arbeidsgruppen en undersøkelse blant FKTs medlemmer om hvordan henvendelser blir håndtert. Underveis i veilederen oppsummerer vi noen fakta og viser eksempler fra undersøkelsen.

Målgruppen for veilederen er primært kontrollutvalgsmedlemmer og ansatte i kontrollutvalgssekretariat.

Det er opp til kontrollutvalget selv å beslutte hvordan henvendelser skal behandles. Formålet med dette dokumentet er derfor å gi råd og anbefalinger.

¹ [Kontrollutvalgsboka](#) 3. utgåve, januar 2022.

Fakta:

Resultater etter Deloitte's uformelle undersøkelse på fagkonferansen juni 2021:

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

- ✓ 65 prosent svarer ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

- ✓ 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

Innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser

- ✓ 40 prosent svarer at innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser
- ✓ Andre kilder er folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media og organisasjoner

Området for henvendelser er i stor grad byggesak, plan og eiendom

- ✓ 40 prosent svarer at henvendelsene gjelder byggesak, plan og eiendom
- ✓ Andre tema er økonomi, innkjøp, kontrakt, personalsaker, arbeidsmiljø, saksbehandling generelt og barnevern

Kilde: Kommunerevisoren 4-2021

2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. God rolleforståelse og et godt samarbeid mellom kontrollutvalget og kommunestyret kan bidra til økt interesse for kontrollarbeidet.

2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret

Kontrollutvalgets mandat er å være kommunestyrets utøvende kontrollorgan. Det innebærer at kontrollutvalget skal gi uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning, utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

I tillegg har kontrollutvalget et påseansvar i forbindelse med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget skal også påse at kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

Utover det som er bestemt i lov og forskrift, kan kontrollutvalget i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid.

God dialog og samhandling mellom kontrollutvalget og kommunestyret gjør det lettere å få aksept for at kontrollutvalgets arbeid med henvendelser er viktig og relevant. Derfor bør kontrollutvalget diskutere hvordan utvalget kan skape forståelse og interesse for kontrollutvalgets arbeid blant medlemmene i kommunestyret.

Vedlegg 2 i veilederen lister opp en rekke tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret.

2.2 Rolleavklaringer

Styringsrolle²

Folkevalgte har fire sentrale roller: representasjonsrollen (ombudsrollen), lederrollen, styringsrollen og arbeidsgiverrollen. Kontrollutvalgets oppgaver med å føre kontroll på vegne av kommunestyret, tilhører styringsrollen som blant annet handler om oppfølging og kontroll.

Henvendelser fra innbyggerne om mulige kritikkverdige forhold til kontrollutvalgets medlemmer, bør derfor håndteres mer formelt enn det rollen som folkevalgt ellers gir rom for.

Arbeidsmåte

Kontrollutvalgsmedlemmer bør ikke gjøre egne undersøkelser av en henvendelse eller starte innsamling av fakta. Det kan bli oppfattet som om saksbehandlingen er påbegynt før kontrollutvalget som organ har gjort sin vurdering.

Dersom der er behov for å innhente mer informasjon før kontrollutvalget får henvendelsen, så gjøres det i samarbeid med sekretariatet for å sikre krav til forsvarlig saksbehandling.

Saksbehandlingen

Kontrollutvalget er ikke et ordinært forvaltningsorgan som fatter enkeltvedtak.³

Kontrollutvalget kan ikke fatte eller omgjøre vedtak som er bindende for administrasjonen.⁴

² Tillit, KS folkevalgtprogram 2019-2023, kap. 2.

³ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav b.

⁴ Kontrollutvalgsboka 2021, s. 18.

Videre betyr dette at de som kommer med henvendelser til kontrollutvalget, ikke er en part⁵ i påfølgende kontrollsak.

Det er ikke klagerett på kontrollutvalgets vedtak, men det kan være noen unntak, for eksempel:

- Avslag fra kontrollutvalget på innsynsbegjæring etter offentleglova.
- Enkelte vedtak som fattes av kontrollutvalget når kontrollutvalget opptrer som arbeidsgiver.
- Kontrollutvalgets krav på innsyn etter kommunelovens § 23-6 hos selvstendige rettssubjekter.

⁵ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav e.

3. God forvaltningsskikk

Kontrollutvalget er et offentlig organ⁶ og sekretariatet skal ivareta organets journalførings- og arkivplikt.

3.1 God forvaltningsskikk

God forvaltningsskikk bygger på de fire grunnleggende forvaltningsverdiene: demokrati, faglig integritet, effektivitet og rettssikkerhet. Verdiene blir ivaretatt ved at offentlige organ følger «forfatningsreglene» i forvaltningsloven, offentleglova og arkivloven.

Alle offentlige organ plikter å ha et arkiv som er ordnet og innrettet slik at dokumentene er sikret som informasjonskilde for samtid og ettertid, jf. arkivlova § 6. Et dokument er arkivverdig dersom det enten har blitt saksbehandlet eller har verdi som dokumentasjon. Det er et sekretariatsansvar å forvalte kontrollutvalgets arkiver i tråd med gjeldende arkivlov og arkivforskrift.⁷

Offentlige organ har journalføringsplikt som følge av både offentleglova og arkivforskriften. Journalen er et viktig redskap for å sikre åpenhet om offentlig saksbehandling, og er en forutsetning for demokratiet. Det er sekretariatet sitt ansvar å sørge for journalføring av kontrollutvalget sine dokumenter og korrespondanse. Sekretariatet har videre ansvar for å opprettholde personvernet til avsender ved å kontrollere at innkommende dokumenter helt eller delvis avskjermes, dersom det er hjemmel for dette.

Journalen er et viktig arbeidsverktøy som kan brukes som dokumentasjon på når en henvendelse ble mottatt, og hvordan den blir fulgt opp.

Arkivverket har utarbeidet en enkel sjekkliste⁸ som kan være til hjelp for sekretariatet.

3.2 Skriftlige henvendelser

I dag foregår det meste av kommunikasjonen digitalt, også det som kommer inn til kontrollutvalget. Det brukes mange ulike kanaler, former og sjangre. Det som før kanskje kom som et brev, kan i dag komme som en SMS, e-post, melding på sosiale medier, et dokument via et digitalt møte, eller en registrering på en webportal, for å nevne noe. Det er sekretariatet sin oppgave å avgjøre hva som skal journalføres og arkiveres av kontrollutvalgets korrespondanse.⁹

Det er med andre ord sekretariatets ansvar å ivareta hensynet til god forvaltningsskikk. Derfor bør utvalgets medlemmer som mottar en henvendelse, oversende henvendelsen til sekretariatet slik at de kan bli håndtert etter fastlagte rutiner.

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

⁶ [Rettleiar til offentleglova](#) kap. 3.1 omtaler hva som er et offentlig organ, jf. offentleglova § 2.

⁷ For mer informasjon om arkiv, se [FKT og NKRFs felles veileder for arkivordning for](#)

kontrollutvalgssekretariat (2015)

⁸ [Sjekkliste for journalføring og arkivering i departementene og statlige virksomheter - 2019.](#)

⁹ Dokument og saksdokument er nærmere definert i vedlegg 2.

Eksempel, skriftlig henvendelse:

Kontrollutvalgets medlem får en SMS fra en bekjent der det gis informasjon som er interessant og som medlemmet tenker at kontrollutvalget bør se nærmere på. Kontrollutvalgets medlem takker avsender for informasjonen og informerer om at den blir lagt fram for kontrollutvalget til vurdering.

Kontrollutvalgets medlem bør ta skjermdump av SMS-dialogen eller videresende den til sekretariatet for journalføring.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Eksempel, muntlig henvendelse:

Et medlem i kontrollutvalget møter en innbygger på butikken og vedkommende sier at "du som er med i kontrollutvalget..." Så gir vedkommende informasjon som medlemmet finner interessant.

Kontrollutvalgets medlem bør oppfordre innbyggeren til å sende det skriftlig enten rett til sekretariatet eller via medlemmet slik at det kan håndteres og journalføres.

3.3 Muntlige henvendelser

Både sekretariatet og kontrollutvalgets medlemmer blir noen ganger oppringt av innbyggere og andre som mener de har informasjon som kontrollutvalget bør se nærmere på. Den som ringer bør oppfordres til å gjøre henvendelsen skriftlig og sende den til sekretariatet.

Alternativt kan mottakers notater fra muntlige samtaler arkiveres som et internt notat.

3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt

Et flertall av de som svarte på undersøkelsen som FKT sin arbeidsgruppe gjennomførte høsten 2021, svarer at avsender får en bekreftelse på at henvendelsen er mottatt og en skriftlig underretning om hvordan henvendelsen ble behandlet (60 prosent).

Den som henvender seg til et offentlig organ som kontrollutvalget er, bør få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt og journalført. Tilbakemeldingen bør gi informasjon om at kontrollutvalget tar den til vurdering og at det ikke er klagerett på kontrollutvalgets vedtak. Videre bør avsender informeres om at hen ikke er part om det blir en sak.

Tilbakemeldingen bør videre inneholde veiledning dersom henvendelsen heller bør rettes til en annen instans.

Avsender har ikke rett på skriftlig tilbakemelding etter kontrollutvalgets behandling. Kontrollutvalget kan likevel vurdere om avsender skal få flere skriftlige tilbakemeldinger.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Eksempel 1:

«Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsender(-ar).

Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering. Om kontrollutvalet vel å gå nærare inn på det som henvendinga gjeld, vil du kunne sjå i møteprotokollen som du finn på heimesida vår.

Ut over dette vil du ikkje få noko meir svar frå kontrollutvalet på henvendinga di.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av forskrift om revisjon i kommunar. Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det ei henvending tek opp.

På generelt grunnlag kan ein seie at det er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.»

Kilde:

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Eksempel 2

Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsender(-ar). Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering.

Utan at vi har vurdert henvendinga di, vil vi på generelt grunnlag seie at det i hovudsak er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som m.a. gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av kommunelova kapittel 23 og 24 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83> og forskrift om kontrollutval og revisjon i kommunar <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904>. Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret, må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det henvendinga tek opp.

Vi gjer også merksam på at kontrollutvalet ikkje er eit forvaltningsorgan som fattar enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2. Personar som henvender seg til kontrollutvalet er ikkje å rekne som part i ei eventuell påfølgjande kontrollsak. Det vil difor ikkje vera klagerett på vedtak gjort av kontrollutvalet, eller andre partsrettar etter forvaltningslova § 28 knytt til vedtak gjort av utvalet.

Du vil etter behandlinga i kontrollutvalet verta orientert om vedtaket, men som det går fram over vil du ikkje ha klagerett på vedtaket.

Kjelde:

Vestland fylkeskommune, sekretariat for kontrollutval

4. Sekretariatets behandling av henvendelser

Det er ulik praksis for hvordan henvendelser blir saksbehandlet før de legges fram for kontrollutvalget.

4.1 Ulik praksis

I undersøkelsen som arbeidsgruppen gjennomførte blant FKTs medlemmer høsten 2021, stilte vi spørsmål om hvordan henvendelsene blir lagt fram for kontrollutvalget. Svarene tyder på at det er ulik praksis.

Flertallet (63 prosent) svarer at de legger alle henvendelser fram som informasjons- eller meldingssak. I møte avgjør kontrollutvalget hva som er innenfor mandatet og hva som skal utredes videre av sekretariatet.

Under 20 prosent svarte at sekretariatet saksbehandler alle henvendelser før de blir lagt fram for kontrollutvalget som sak.

Det kan bety at sekretariatet i saksfremlegget gjør en vurdering av om saken hører inn under kontrollutvalgets mandat, og gir en anbefaling.

Rundt 20 prosent svarte at sekretariatet kun saksbehandler henvendelser som er innenfor mandatet til kontrollutvalget. Svarene kan tyde på at det er utvalgsleder som forhåndsvurderer hva som hører inn under mandatet.

Hvilken ordning som velges vil innvirke på hvor lang tid det tar fra en henvendelse kommer inn og til den er ferdigbehandlet.

4.2 Forslag til fremgangsmåte

Retningslinjer for hvordan kontrollutvalget behandler henvendelser, kan bidra til en større forutsigbarhet og økt tillit til saksbehandlingen. Retningslinjer må være i tråd med forvaltningslovens regler og god forvaltningsskikk. Saksbehandlingen kan foregå på følgende måte:

- ✓ Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen. Her kan spørsmålene i «trafikklysmodellen» være et egnet hjelpemiddel.
- ✓ Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender og legge henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.
- ✓ Henvendelser som ikke åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, drøfter sekretariatet med kontrollutvalgets leder som avgjør om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.
- ✓ For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser

Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid. I vurderingen av hvilke henvendelser som kontrollutvalget skal gå videre med, kan det være nyttig å stille noen kontrollspørsmål.

5.1 «Trafikklysmodellen»

Hvorvidt kontrollutvalget skal følge opp en ekstern henvendelse bør skje utfra en helhetlig vurdering. "Trafikklysmodellen" kan være et nyttig hjelpemiddel.

«Trafikklysmodellen» på neste side er utarbeidet av Deloitte AS. Tabellen nevner noen aktuelle spørsmål kontrollutvalget bør stille seg når utvalget skal bestemme om henvendelsen er en sak som skal følge opp eller ikke. Listen er ikke uttømmende, og relevansen av det enkelte spørsmål kan vektes ulikt.

Selv om kontrollutvalget i prinsippet kan ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, faller det utenfor utvalgets mandat å vurdere om politiske vedtak er formålstjenlige. Utvalget skal heller ikke brukes som arena for «omkamp».

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som dreier seg om en enkeltsak, som er under behandling i et annet organ eller som har en annen naturlig behandlingsvei,

som hos politiet, rettsapparatet, statsforvalteren, sivilombudet, KOFA, klageorgan i kommunen eller kommunens varslingskanal. Vedtak i en enkeltsak kan likevel avdekke systemsvikt som kontrollutvalget kan vurdere å se nærmere på.

Dersom henvendelsen gjelder et avvik, må det vurderes om det er andre instanser i kommunen som først skal vurdere dette, og om det dekkes av internkontrollen.

Henvendelser kan medføre mye støy og uklarhet rundt hvilken rolle kontrollutvalget kan og skal ha i en konkret sak. Fallgruvene kan være mange dersom kontrollutvalget involverer seg i en henvendelse som egentlig ikke egner seg for kontrollutvalget og de verktøyene kontrollutvalget disponerer. Det er fare for at oppfølging av henvendelser fortrenger risikoområder der behovet for kontroll er større. Kontrollutvalget må også være forberedt på at det er sannsynlig at de ikke vil klare å møte forventningene til den som har kommet med henvendelsen.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen» Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Vedrører henvendelsen misnøye med et politisk fattet vedtak?				
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?				
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?				
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?				
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?				
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?				
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?				
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?				
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?				
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?				
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?				
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?				

Tabell 1 Kilde: Deloitte AS

6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser

Hvordan kontrollutvalget kan gå videre med henvendelsen, er avhengig av ressurssituasjonen og sakens karakter.

6.1 Ressurser

Kontrollutvalget skal hvert år utarbeide framlegg til budsjett som skal behandles i kommunestyret. For å gi kontrollutvalget gode arbeidsvilkår må kommunestyret stille nødvendige ressurser til disposisjon. Kontrollutvalget må på sin side synliggjøre for kommunestyret at det kan oppstå uventede situasjoner, som for eksempel henvendelser fra innbyggere, som kontrollutvalget må følge opp. Hvis kontrollutvalget ikke har tilgjengelige budsjettmidler, kan utvalget fremme sak om ekstramidler fra kommunestyret.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

6.2 Valg av kontrollhandlinger

Under følger noen eksempler på fremgangsmåter for kontrollutvalget:

Samle informasjon

Kontrollutvalget kan be sekretariatet om å samle inn informasjon som angår henvendelsen. Kontrollutvalget vurderer om det skal gjøre videre undersøkelser.

Orienteringer

Kontrollutvalget kan invitere kommunedirektøren eller andre til å orientere om kommunens system og rutiner for den type saker eller om det den konkrete henvendelsen tar opp. Dette kan gi kontrollutvalget et grunnlag for å vurdere om et saksfelt er tilstrekkelig belyst, eller om det er behov for ytterligere oppfølging og undersøkelse.

Inn i ROV-analysen

Kontrollutvalget kan ta det henvendelsen peker på videre med som innspill til mulig risiko i risiko- og vesentlighets analyse (ROV), eller til eksisterende prosjekt som gjelder samme tema i plan for forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll.

Kartlegging (forundersøkelse)

Dersom man ønsker en begrenset undersøkelse av et område, kan kontrollutvalget undersøke forholdet nærmere uten å foreta en større undersøkelse av området – i alle fall ikke i første omgang. Kontrollutvalget kan også vedta å gjennomføre en konkret leverandørkontroll.¹⁰

Forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll

Kontrollutvalget kan vedta å gjennomføre en forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll betyr at man velger en systematisk tilnærming for å vurdere temaet som henvendelsen dreier seg om.

Videre undersøkelser

Dersom henvendelsen gjelder et spesifikt tilfelle som ikke egner seg for en systemgjennomgang slik en forvaltningsrevisjon ofte er, kan kontrollutvalget be om at det blir foretatt en mer omfattende undersøkelse.

Høring¹¹

En høring finner sted i forbindelse med møter i kontrollutvalget, der bestemte personer blir bedt om å svare muntlig på spørsmål fra medlemmene. Kontrollutvalget kan også be om at den som skal høres leverer inn sitt innspill skriftlig i forkant av høringen.

¹⁰ Jf. kommuneloven § 23-6, siste ledd.

¹¹ [Høring i kontrollutvalget? Veileder for høringer \(2014\).](#)

7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser til kontrollutvalget kan være verdifulle informasjonskilder. Gjennom å informere om hva som er kontrollutvalgets rolle, hvilke oppgaver det har, og hvordan utvalget jobber, kan kontrollutvalget legge til rette for en økt forståelse for utvalgets mandat.

7.1 Informasjon til innbyggere og andre

Innbyggere og offentligheten ellers har ofte lite kjennskap til hva som er kontrollutvalgets oppgaver. Synlighet og åpenhet er et mål for den offentlige forvaltningen generelt, og synliggjøring av kontrollutvalgets rolle, mandat og hvordan utvalget jobber kan bidra til flere og mer relevante henvendelser.

Kontrollutvalget mottar henvendelser. For at henvendelsene skal bli en verdifull informasjonskilde, bør kontrollutvalget ha en tydelig kommunikasjon om hva som er kontrollutvalgets mandat og hvordan utvalget jobber. For å avklare forventningene, kan det være viktig å formidle at kontrollutvalget hele tiden prioriterer ut fra risiko, vesentlighet og annen kjennskap til innholdet i henvendelsen innenfor sitt mandat.

Eksempel:

Informasjon til innbyggere og andre som kan legges ut på hjemmesiden til sekretariatet eller kommunen:

<https://sekom.no/om-sekom/kva-gjer-sekom/innspeil-til-kontrollutvalget.17203.aspx>

7.2 Kommunikasjonsstrategi

Noen enkle retningslinjer for hvordan den interne og eksterne kommunikasjon skal bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid, kan nedfelles i en kommunikasjonsstrategi. Det kan hjelpe kontrollutvalget til å nå sine mål, og man

kan i større grad forutse konsekvensene av det som formidles.

Mediene gir en mulighet til å kommunisere med innbyggerne. Gjennom å være åpen, troverdig og vise tydelighet i hva som er kontrollutvalgets rolle, kan innbyggerne og mediene oppfatte kontrollutvalget som et ryddig og viktig kontrollorgan. Spørsmål som bør vurderes er hvilke medier som er aktuelle å bruke, hvilke type saker man bør være varsom med å kommentere og hvordan utvalget gjennom media kan nå sine mål over for de ulike gruppene.

Ønsker utvalget å velge en aktiv strategi der kontrollutvalget går ut i media og kommenterer saker? Eller ønsker utvalget å velge en mer tilbakeholden strategi hvor utvalget kun responder når de blir utfordret? Hvilken rolle kontrollutvalget tar i media, avhenger av hvordan utvalget ønsker å jobbe. Det viktige er å skape tillit til at kommunen er underlagt en betryggende, folkevalgt kontroll.

Hvilken strategi som velges vil også være avhengig av den politiske kulturen i den enkelte kommune. Målet kan nås på ulike måter, men utvalget må være bevisst på hva som kan bli konsekvensene av de ulike valgene.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

1. Henvendelser til kontrollutvalgsmedlemmer

Henvendelser til kontrollutvalgsleder eller -medlemmer må til sekretariatet for journalføring og saksbehandling.

2. Muntlige henvendelser

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne journalføres og saksbehandles av sekretariatet.

3. Sekretariatets saksbehandling før kontrollutvalgets møte

Sekretariatet journalfører og arkiverer henvendelsen i tråd med rutiner for journalføring og arkivering.

Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen i forhold til kontrollutvalgets mandat, «trafikklysmodellen» og vanlige krav til saksforberedelse.

Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender i tråd med pkt. 4 og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.

Alle andre henvendelser drøfter sekretariatet først med kontrollutvalgets leder. Om nødvendig kan sekretariatet gjøre enkle avklaringer, for eksempel om henvendelsen er til behandling hos annen instans. Kontrollutvalgets leder beslutter om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.

For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

4. Tilbakemelding til avsender

Alle som henvender seg til kontrollutvalget må få tilbakemelding fra sekretariatet om at den er mottatt og blir vurdert. Om nødvendig gis det veiledning om hva som er rett instans for henvendelsen.

5. Partsrettigheter

Avsender har ingen partsrettigheter i en eventuell sak som behandles i kontrollutvalget. Avsender har heller ingen klagerett på kontrollutvalgets eventuelle vedtak om å ikke gå videre med saken.

6. Kontrollutvalgets vurderinger og prioriteringer

På grunnlag av saksutredningen fra sekretariatet vurderer kontrollutvalget i møte, om og eventuelt hvordan henvendelsen skal følges opp.

Kontrollutvalget kan bruke «trafikklysmodellen» som hjelp i sin vurdering av om henvendelsen egner seg til oppfølging av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget må i tillegg vurdere om utvalget har ressurser til å følge opp den aktuelle problemstillingen.

7. Kontrollutvalgets handlingsalternativer

Kontrollutvalgets handlingsalternativer kan være:

- a. Kontrollutvalget vurderer at dette ikke er en sak som kontrollutvalget vil følge opp og tar henvendelsen til orientering. Saken avsluttes.
- b. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen ved å be om mer informasjon. Utvalget kan for eksempel be kommunedirektøren om å gi informasjon i neste møte. Utvalget kan også be sekretariatet om å hente inn mer informasjon.
- c. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen med en kontrollhandling.

8. Hvis henvendelsen skal følges opp med en kontrollhandling

Dersom kontrollutvalget mener at henvendelsen dreier seg om et saksfelt som utvalget bør se nærmere på, må kontrollutvalget vurdere følgende:

- Tilsier en risiko- og vesentlighetsvurdering at utvalget skal bruke ressurser på saken, nå eller senere?
- Hvilken kontrollaktivitet er det mest hensiktsmessig å iverksette dersom det skal gjennomføres en kontroll?
- Skal den aktuelle henvendelsen brukes direkte i selve kontrollen eller skal den brukes indirekte til å indikere risikoen på et område?

Dersom forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll er aktuell kontrollaktivitet, kan saksfeltet settes på planen for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll når det skal lages ny plan eller planen skal rulleres. Eventuelt kan saksfeltet inkluderes i formål og/eller problemstillinger i en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll som skal bestilles.

Dersom utvalget vedtar å bestille en forvaltningsrevisjon eller annen undersøkelse, følges vanlige prosedyrer for dette, jf. pkt. 9.

9. Videre behandling

Det videre forløpet i saksbehandlingen følger de vanlige prosedyrene i tråd med bestiller/utfører-modellen, tilsvarende som for en forvaltningsrevisjon eller den kontrollformen som er valgt av kontrollutvalget.

VEDLEGG 2 Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret

- ✓ Kontrollutvalgets medlemmer bør inviteres til kommunestyrets folkevalgtopplæring slik at de får samme innsikt i rollen som folkevalgt. Her bør også kommunestyrets og kontrollutvalgets kontrolloppgave være tema.
- ✓ Kontrollutvalget/sekretariatet bør tidlig i valgperioden holde en presentasjon for kommunestyret om arbeidet til kontrollutvalget.
- ✓ Kontrollutvalget bør årlig ha et dialogmøte med ordfører hvor de snakker om hvilke forventninger kommunestyret og kontrollutvalget har til hverandre, og om det er saker eller områder som kontrollutvalget bør følge med på. Dette bør følges opp.
- ✓ Kontrollutvalget bør ta initiativ overfor kommunestyret til å drøfte rutiner for hvor ofte kontrollutvalget skal rapportere om sitt arbeid, utover det som er lovpålagt.
- ✓ Kontrollutvalget kan avtale med ordfører at protokollen fra kontrollutvalgets møter blir lagt fram som referatsak i kommunestyret. Kontrollutvalgets leder kan be om taletid for å gi utfyllende informasjon, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalgets leder bør ta ordet når kommunestyret skal behandle rapporter fra kontrollutvalget og orientere om funn og anbefalinger som utvalgets forslag til vedtak bygger på, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Alle medlemmer, evt. ordfører og gruppeledere i kommunestyret, kan med fordel involveres i ROV-prosessen¹² og få mulighet til å komme med innspill på viktige temaer som kan legges inn i planene før behandling i kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalget bør midtveis i perioden rullere vedtatt plan, og også her kan f.eks. gruppeledere og andre folkevalgte, inviteres til å komme med innspill til nye temaer for revisjonen.
- ✓ Plan for utvalgets arbeid bør oversendes kommunestyret til orientering.
- ✓ Årsrapporten fra kontrollutvalget bør utformes på en måte som vekker interesse for utvalgets arbeid.
- ✓ I kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning kan utvalget legge inn temaer og problemstillinger som kan være av interesse for kommunestyrets medlemmer, f.eks. kommunal økonomisk bærekraft (KØB

¹² Risiko- og vesentlighetsvurdering

VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?

Offentleglova [§ 4](#) har definert hva som er å regne som saksdokument.

Et **dokument** er informasjon som kan presenteres som en samlet, avgrenset helhet. Det kan være en e-post, en video, en SMS, et tradisjonelt brev på papir, eller en PDF-fil. Det er ikke teknologien eller formatet som bestemmer om noe er et dokument.

For å vite om noe er et **saksdokument** må en først vurdere om innholdet gjelder virksomhetens ansvarsområde. Og om det har kommet inn til, lagt fram for eller opprettet av virksomheten. Det meste sekretariatet oppretter på vegne av kontrollutvalget er å regne som saksdokumenter når det er sendt ut.

Offentleglova [§ 4](#) nevner også hva som ikke er å regne som saksdokument.

Er dokumentet sendt inn eller ut av virksomheten?

Hvis du har fått en henvendelse, eller selv henvendt deg til noen utenfor din egen virksomhet, regnes denne kommunikasjonen som «sending» inn eller ut. Det er ikke kanalen eller metoden som avgjør dette, men om dokumentet har blitt formidlet til eller fra en representant for virksomheten.

Blir dokumentet saksbehandlet og har verdi som dokumentasjon?

Terskelen for hva som regnes som saksbehandling er lav. Saksbehandling er når du sammenstiller, vurderer eller bruker informasjon, for så å forberede eller ta en avgjørelse på vegne av virksomheten.

Kilde: [Arkivverket](#)

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

22/5105-1

22. juni 2022

Endringer i kommuneloven – høring

Kommunal- og distriktsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Departementet foreslår i høringsnotatet noen mindre endringer i kommuneloven. Departementet foreslår blant annet endringer i reglene om valg til folkevalgte organer, at medvirkningsråd skal kunne opprette arbeidsutvalg og at interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap skal kunne bruke forkortelsene IPR og KO i navnet. Departementet mener det er behov for klargjørende regler om minimumsavdrag på lån, og foreslår derfor en forskriftshjemmel. I tillegg har departementet forslag om enkelte andre tydeliggjøringer og justeringer.

Lovendringene skal etter planen tre i kraft før kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023.

Departementet ber høringsinstansene om å sende høringsnotatet til underliggende organer og eventuelle andre virksomheter som kan ha interesse av forslagene og ønske om å gi innspill.

Høringsuttalelser skal avgis digitalt på regjeringen.no. Dette gjøres under «Send inn hørings svar» på www.regjeringen.no/id2920339. Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og blir publisert sammen med øvrige høringsuttalelser.

Høringsfristen er **14. oktober 2022**.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Siri Sand Kaastad
22 24 70 94

1	HOVEDINNHODET I HØRINGSNOTATET	5
2	BAKGRUNN FOR LOVFORSLAGET	6
3	REGULERINGEN AV ARBEIDSUTVALG	7
3.1	Innledning	7
3.2	Gjeldende rett	7
3.3	Departements vurderinger og forslag	7
4	ARBEIDSUTVALG FOR MEDVIRKNINGSRÅD	8
4.1	Innledning	8
4.2	Gjeldende rett	8
4.3	Departementets vurderinger og forslag	9
5	VALG AV VARAORDFØRER	9
5.1	Innledning	9
5.2	Gjeldende rett	10
5.3	Departementets vurderinger og forslag	10
6	AVSTEMNING VED FORHOLDSVALG	10
6.1	Innledning	10
6.2	Gjeldende rett	10
6.3	Departementets vurderinger og forslag	11
7	AVSTEMNING VED FLERTALLSVALG	11
7.1	Innledning	11
7.2	Gjeldende rett	11
7.3	Departementets vurderinger og forslag	12
7.3.1	Skriftlig avstemning ved flertallsvalg	12
7.3.2	Skriftlig avstemning ved ansettelse	12
8	SETTEMEDLEMMER	13
8.1	Innledning	13

8.2	Gjeldende rett	13
8.3	Departementets vurderinger og forslag	14
9	OPPRYKK FOR VARAMEDLEMMER – DIREKTEVALGTE KOMMUNEDELSUTVALG	15
9.1	Innledning	15
9.2	Gjeldende rett	15
9.3	Departementets vurderinger og forslag	16
10	FORHOLD SOM GIR GRUNNLAG FOR SUSPENSJON	16
10.1	Innledning	16
10.2	Gjeldende rett	17
10.3	Departementets vurderinger og forslag	17
11	MØTE-, TALE- OG FORSLAGSRETT I FOLKEVALGTE ORGANER	18
11.1	Innledning	18
11.2	Gjeldende rett	18
11.3	Departementets vurderinger og forslag	19
12	VEDTAK I SAK SOM IKKE ER OPPFØRT I SAKSLISTEN ELLER HVOR SAKSDOKUMENTER IKKE ER SENDT	20
12.1	Innledning	20
12.2	Gjeldende rett	20
12.3	Departementets vurderinger og forslag	20
13	ANSETTELSE AV KOMMUNALE OMBUD	21
13.1	Innledning	21
13.2	Gjeldende rett	21
13.3	Departementets vurderinger og forslag	22
14	MINIMUMSAVDRAG PÅ LÅN – FORSKRIFTSHJEMMEL	23
14.1	Innledning	23
14.2	Gjeldende rett	23

Kommunal- og distriktsdepartementet

Høyringsnotat om endringar i IKS-loven mv.

1	Innleiing.....	4
2	Bakgrunnen for lovforslaget – bruken av interkommunale selskap i kommunar og fylkeskommunar.....	4
3	Høyringa om endringar i IKS-loven frå 2014	7
3.1	Oppsummering av høyringa om endringar i ansvaret mv. deltakarane har	7
3.2	Tilhøvet til ESA-saka om like vilkår og vidare oppfølging av høyringa.....	7
4	Innsyn i saksbehandlinga i selskapsorgana	9
4.1	Innleiing	9
4.2	Gjeldande rett.....	10
4.2.1	Tilhøvet dei interkommunale selskapa har til kommuneloven	10
4.2.2	Tilhøvet mellom dei interkommunale selskapa og offentleglova	10
4.2.3	Tilhøvet mellom dei interkommunale selskapa og forvaltningsloven	11
4.3	Forslag og vurderingar frå departementet.....	12
4.3.1	Forslag om å regulere møteoffentlegheit i IKS-loven.....	12
4.3.2	Kva for selskap skal reglar om møteoffentlegheit gjelde for?	13
4.3.3	Tilhøvet til forvaltningsloven.....	15
5	Forslag om å redusere rolla staten har i organiseringa av selskapa.....	15
5.1	Gjeldande rett – utgang, utelukking og oppløysing	15
5.2	Vurderingar og forslag frå departementet.....	16
6	Auka moglegheit til å delegera mynde til kommunerådet.....	17
6.1	Gjeldande rett.....	17
6.2	Vurderingar og forslag frå departementet.....	17
7	Endringar i reglane om val av representantskapsmedlemmer	19
7.1	Høvet til å nytte avtaleval	19
7.1.1	Gjeldande rett	19
7.1.2	Vurderingar og forslag frå departementet	19
7.2	Talet på varamedlemmer som skal veljast ved val til representantskapet	20
7.2.1	Gjeldande rett	20
7.2.2	Vurderingar og forslag frå departementet	20
8	Gje representantskapet mynde til å velje talet på styremedlemmer	21
8.1	Gjeldande rett.....	21
8.2	Vurderingar og forslag frå departementet.....	21

9	Godtgjering	22
9.1	Gjeldande rett	22
9.2	Forslag og vurderingar frå departementet	22
10	Endringar i reglane om økonomiforvaltning	23
10.1	Innleiing	23
10.2	Økonomiplanen og årsbudsjettet	24
10.2.1	Gjeldande rett	24
10.2.2	Vurderingar og forslag frå departementet	24
10.3	Årsrekneskapen og årsmeldinga	27
10.3.1	Gjeldande rett	27
10.3.2	Vurderingar og forslag frå departementet	27
10.4	Låneopptak mv.	28
10.4.1	Gjeldande rett	28
10.4.2	Vurderingar og forslag frå departementet	28
10.5	Myndet og ansvaret styret har	30
10.5.1	Gjeldande rett	30
10.5.2	Vurderingar og forslag frå departementet	30
10.6	Forskrift om årsbudsjett og årsrekneskap mv.	31
11	Oppheve dei utdaterte overgangsføresegnene	32
12	Økonomiske og administrative konsekvensar	33
13	Merknader til lovendringsforslaga	33
14	Merknader til forslag til budsjett- og regnskapsforskriften for IKS	41
15	Forslag til lovendringar	43
16	Forslag til forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsmelding for interkommunale selskaper (budsjett- og regnskapsforskriften for IKS)	50